

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Grad Sarajevo
OPĆINA CENTAR SARAJEVO
OPĆINSKI NAČELNIK

DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA
OPĆINE CENTAR SARAJEVO ZA 2021. - 2023. GODINU

Sarajevo, juni/lipanj 2020. godine

Uvod

U skladu sa članom 9 Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine (Službene novine FBiH, br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 05/18, 11/19, 99/19) pripremljen je Dokument okvirnog budžeta Općine Centar Sarajevo za period 2021.-2023. godina (DOB) koji sadrži makroekonomske projekcije i prognoze budžetskih sredstava i izdataka za naredne tri godine i predstavlja preliminarni nacrt budžeta Općine Centar Sarajevo za 2021. godinu sa početnim projekcijama budžeta za 2022. i 2023. godinu.

Cilj DOB-a je da postavi strateški okvir za srednjoročno planiranje budžeta, i omogućí povezivanje trogodišnjih projekcija rashoda sa srednjoročnim prioritetima Općine, odnosno osigura alokaciju resursa u skladu sa strateškim prioritetima.

Ovim dokumentom se postavljaju gornje granice resursa unutar kojih bi trebalo pripremiti godišnji budžet, te identificiraju ključna budžetska opredjeljenja koja direktno utiču na mobilizaciju javnih resursa i njihovu raspodjelu u srednjoročnom periodu. Na ovaj način postiže se bolje strateško planiranje i osigurava bolja povezanost prioriternih politika na koje se raspoređuju budžetska sredstva.

Zakonom o budžetima u Federaciji BiH uspostavljeno je srednjoročno planiranje kao kontinuiran proces koji počinje donošenjem smjernica ekonomske i fiskalne politike Vlade Federacije BiH. Na osnovu ovih smjernica, projicira se ekonomski i fiskalni položaj općine u trogodišnjem periodu. Proces završava odobrenjem konačnog budžeta i procjena trendova za naredne dvije godine.

Član 10. Zakona o budžetima FBiH definiše i osnovne faktore koji se koriste za izradu DOB-a. Između ostalog to su: procjena privrednog razvoja, razvoja socijalnog sektora, makroekonomskih indikatora i prognoza prihoda i izdataka, a u skladu sa ekonomskom politikom FBiH.

Smjernice ekonomske i fiskalne politike za trogodišnji period viših nivoa vlasti, kao osnova za pripremu DOB-a trebaju biti usvojene i javno dostupne do 31. maja tekuće godine. Smjernice sadrže strateške ciljeve, pokazatelje ekonomske i fiskalne politike, osnovne makroekonomske pokazatelje, pretpostavke društvenog i privrednog razvoja, procjene prihoda budžeta te promjene javnog duga i strategiju upravljanja javnim dugom.

Zakonom o budžetima u FBiH propisan je budžetski kalendar kojim su utvrđeni krajnji rokovi za svaku fazu budžetskog planiranja. Član 14. Zakona nalaže da DOB, kao jedinstven dokument, vlada odnosno načelnik razmatra i usvaja do 30. juna tekuće godine.

Srednjoročne makroekonomske prognoze u Dokumentu okvirnog budžeta Općine Centar Sarajevo za period 2021.-2023. godine baziraju se na trenutno dostupnim elektronskim verzijama slijedećih dokumenata viših nivoa vlasti:

- Globalni okvir fiskalnog bilansa i politika u Bosni i Hercegovini 2020.-2022. godine (Fiskalno vijeće Bosne i Hercegovine, decembar 2019. godine);
- Smjernice ekonomske i fiskalne politike Federacije BiH za period 2021.-2023. godine (Ministarstvo finansija F BiH, maj 2020. godine)
- Dokument okvirnog budžeta Federacije BiH za period 2019.-2021. godine (Federalno ministarstvo finansija, juni 2018. godine) u skladu sa Smjernicama ekonomske i fiskalne politike za period 2019.-2021. godine (Federalno ministarstvo finansija, maj 2018. godine);
- Dokument okvirnog budžeta Kantona Sarajevo za period 2020.-2022. godine (Vlada Kantona Sarajevo, juni 2019. godine) u skladu sa Smjernicama ekonomske i fiskalne

politike Kantona Sarajevo za period 2020.-2022. godine (Vlada Kantona Sarajevo, maj 2019. godine);

- projekcija prihoda od indirektnih poreza u periodu 2020.-2023. godine objavljena od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu Uprave za indirektno oporezivanje (bilten OMA, broj 178/179 za maj/juni 2020. godine);
- projekcija prihoda od indirektnih i direktnih poreza za kantone i općine za period 2020.-2023. (Ministarstvo finansija FBiH, maj 2020. godine)

Navedeno ponovo ukazuje na problem identičnih rokova za donošenje DOB-ova svih nivoa vlasti, zbog čega su u periodu pripreme DOB-a Općine Centar Sarajevo jedini dostupni podaci iz dokumenata okvirnih budžeta viših nivoa vlasti koji su objavljeni u prethodnoj godini.

Pri tome, treba posebno istaći da sve projekcije sačinjene prije marta 2020. godine ne odražavaju realnost zbog proglašenja stanja prirodne nesreće na području FBiH usljed globalne pandemije uzrokovane širenjem virusa CoVID-19. Mjere propisane u cilju sprječavanja širenja virusa uzrokovale su niz problema u normalnom funkcionisanju privrednih i državnih subjekata, te imale drastične posljedice po funkcionisanje ekonomije. Osim toga, trenutno nije moguće dati egzaktna predviđanja trajanja i toka pandemije. Dokument Okvirnog Budžeta sačinjen je na osnovu pretpostavke da će najgori efekti pandemije završiti polovinom 2020. godine i da će nakon toga slijediti oporavak.

U skladu sa članom 20. Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine (Službene novine FBiH, broj 32/17) utvrđeno je da je strategija razvoja jedinica lokalne samouprave osnovni dokument za izradu dokumenta okvirnog budžeta. Član 23 Zakona predviđa da trogodišnji period predstavlja osnov za strateške dokumente, kao i dokument okvirnog budžeta.

Strategija razvoja općine Centar Sarajevo za period 2016.-2022. godine i Strateški plan – Akcioni plan implementacije Strategije razvoja općine Centar za period 2018. - 2021. godine (donesen 2018. godine), kao jedini aktualni strateški dokumenti Općine, predstavljali su osnov za definisanje specifičnosti lokalnog razvoja, ocjena stanja i vizije razvoja općine Centar Sarajevo. Ovi dokumenti su dali osnovne inpute za definisanje programa i projekata u DOB-u Općine Centar Sarajevo za period 2021.-2022. godine te za dodatnu projekciju za 2023. godinu. Primarni cilj procesa je osigurati ostvarenje definisanih ciljeva i prioriteta Općine u budućem periodu.

Programski dio DOB-a je šifarski povezan sa Akcionim planom Strategije u svrhu osiguranja vidljivosti i praćenja projekata u budućim budžetskim dokumentima, tako da se programski dio ovog DOB-a bazira na strateškim opredjeljenjima, programima i mjerama utvrđenim u Strategiji razvoja.

Iznosi predviđenih sredstava uslovljeni su projekcijama prihoda prema kojima su korigovane projekcije iz Strateškog plana – Akcionog plana implementacije Strategije razvoja, uvažavajući pri tome i nove projekte i aktivnosti koje je Općina definirala u Budžetu 2020. godine.

Imajući u vidu protok vremena od donošenja Strategije razvoja općine Centar (juli 2016. godine), u kojoj su se podaci o socioekonomskim pokazateljima bazirali na podacima 2014/2015. godine, u ovom dokumentu su navedeni podaci dopunjeni sa podacima objavljenim od strane Federalnog zavoda za programiranje razvoja koji se odnose na socioekonomske pokazatelje za 2017. godinu.

Projekcije utvrđene DOB-om kao okvirnim dokumentom za donošenje Budžeta predstavljaju osnovu za planiranje jednogodišnjeg budžeta. U drugom redu, one predstavljaju početnu gornju granicu i realan okvir rashoda za trogodišnji period prilikom pripreme budžetskih zahtjeva za narednu budžetsku godinu. Okvirne projekcije su neophodne jer je u periodu od tri godine praktično nemoguće postići identične vrijednosti projiciranih DOB-om i nacrtom, odnosno prijedlogom budžeta.

Rizici za ostvarenje projekcija DOBa odnose se na najavljene izmjene propisa viših nivoa vlasti. Iako je usvajanje ovih propisa neizvjesno, oni mogu značajno uticati i na prihodovnu i rashodovnu stranu budućih budžetskih dokumenata (propisi o porezu na dohodak, novi Zakon o pripadnosti javnih prihoda na federalnom i najavljeno konačno donošenje ovog propisa na kantonalnom nivou, kantonalni propisi o lokalnoj samoupravi i nadležnosti jedinica lokalne samouprave).

S obzirom na to da se uticaj navedenih izmjena propisa ne može procijeniti u ovom momentu na općinske budžete, projekcije u DOB-u za period 2021.-2023. godine se baziraju na trenutno važećim propisima te usvojenom Registru budžetskih korisnika za 2020. i 2021. godinu prema kojem je Općina Centar Sarajevo jedinstveni budžetski korisnik.

U 2020. godini pojavio se i dodatni rizik vezan za uslove prirodne nesreće (stanje prirodne nesreće u FBiH proglašeno je 16.03.2020. godine, a prekinuto 29.05.2020. godine) uzrokovane globalnim širenjem virusa COVID-19. Mjere koje zemlje, uključujući i BiH, poduzimaju u svrhu prevladavanja i ograničavanja razmjera prijetnje rezultirale su brojnim ograničenjima poslovanja različitih privrednih subjekata, ograničenjima kretanja ljudi i roba i generalnim smanjenjem ekonomske aktivnosti. Iako je krajem maja 2020. godine veliki broj mjera uvedenih u svrhu suzbijanja pandemije povučen, negativan uticaj kompletnog obustavljanja normalnih tokova života u periodu od dva mjeseca (od polovine marta do polovine maja) se još nije u cjelosti manifestovao, što predstavlja značajan negativni rizik.

Postoji mogućnost od ponovnog širenja bolesti (drugog vala pandemije), sa svim nepoznatim uticajima koje ona može imati na ekonomiju i društveni život. Poremećaji u globalnim privrednim tokovima mogu imati kaskadni efekat čije trajanje i uticaj u trenutku pisanja ovog dokumenta nije moguće egzaktno procijeniti. Detaljnije projekcije uticaja bazirane na osnovu trenutno dostupnih podataka date su u nastavku.

Srednjoročna makroekonomska prognoza i fiskalna strategija Bosne i Hercegovine, Federacije BiH i Kantona Sarajevo

Analiza kretanja ekonomskih trendova Bosne i Hercegovine koju je objavila Direkcija za ekonomsko planiranje u dokumentu Makroekonomske projekcije 2020.-2023. godine¹, uzimajući u obzir međunarodne faktore, rezultirala je slijedećim općim makroekonomskim projekcijama na nivou Bosne i Hercegovine do 2023. godine:

- Realni sektor: usljed posljedica praktično potpunog obustavljanja aktivnosti velikog broja privrednih subjekata i posljedičnog pada potrošnje, projicira se pad BDP od 2,3% u 2020. Godini. Projekcija privrednog rasta sa preko 3% koliko je prognozirano u prethodnom periodu je smanjena na 2,8% u 2021. godini uz oporavak na stope od preko 3% u 2022. godini;
- Industrijska proizvodnja: negativan uticaj mjera za suzbijanje širenja epidemije virusa CoVID-19 na industrijsku proizvodnju bio je višestruk i ogledao su u ograničenju ili obustavljanju aktivnosti za određen broj privrednih subjekata, smanjenje potrošnje stanovništva i orijentisanje na esencijalne potrebe, smanjenje

¹ Makroekonomske projekcije 2020.-2023. godine – osnovni scenario, Vijeće ministara BiH, Direkcija za makroekonomsko planiranje (april, 2020. godine)

broja zaposlenih, otežan uvoz sirovina i izvoz gotovih proizvoda i troškove koje uzrokuju preventivne mjere. Rezultate je teško prognozirati, a pad od 0,5% koliko je industrijska proizvodnja zabilježila u periodu januar-februar ne održava stepen problema sa kojima su suočeni proizvođači. I pored toga, postoje i razlozi za optimizam – ukoliko dođe do brze sanacije posljedica pandemije – jer je realno očekivati da će aktivnosti na poboljšanju privrednog ambijenta u BiH početi davati mjerljive rezultate;

- Tržište rada: opšte usporenje ekonomske aktivnosti uzrokovano mjerama za suzbijanje širenja epidemije uzrokovalo je značajan gubitak radnih mjesta u BiH. Prema podacima Federalnog Zavoda za zapošljavanje zabilježeno je preko 25.000 novih nezaposlenih u periodu od 16. marta do kraja aprila 2020. godine. Početak maja ukazuje na poboljšanje i u prve dvije sedmice zabilježen je rast broja zaposlenih za 815. Izvjesno je da će državni organi morati uzeti direktno značajno učešće u saniranju posljedica pandemije i kroz programe pomoći, subvencija i jednokratnih naknada umanjiti negativni udar na ekonomiju velikog broja nezaposlenih;
- Cijene: očekivana je relativno niska inflacija (0,2% 2020. i 1,2% u 2021. godini) zbog kretanja cijena sirove nafte uz očekivanje stabilizacije cijene hrane na svjetskom tržištu, nastavak postepenog povećanja cijena cigareta u BiH i bez značajnijih promjena cijena komunalija. Sve navedeno uslovljeno je pozitivnim razvojem situacije u vezi sa pandemijom. Ukoliko dođe do većih poremećaja na svjetskim tržištima, može se očekivati i deflaciona spirala;
- Bankarski krediti i depoziti: trend rasta kredita koji je karakterisao prethodne godine, zaustavljen je u 2020. godini usljed izbijanja globalne pandemije, te je zabilježen pad od 1,3%. Ukoliko u narednoj godini dođe do stabilizacije privrednih kretanja, moguće je očekivati i rast od 2,3% u 2021. godini i 3,2% u 2022. godine uz potpuni oporavak i rast od 7% u 2023. godini;
- Platni bilans: poremećaji uzrokovani globalnom pandemijom dovešće i do pogoršanja platnog bilansa BiH. Uz smanjenje izvoza usljed zatvaranja granica i opšteg smanjenja privredne aktivnosti, došlo je i do smanjenja uvoza, što je rezultiralo padom deficita platnog bilansa od 7,4%. U narednom periodu (2021-2023. godine) može se očekivati rast deficita za oko 4%. Finansiranje deficita će se i dalje nastaviti kroz strana direktna ulaganja, zaduživanje kod međunarodnih institucija i novčane prilive iz inostranstva;
- Vanjska trgovina: Pozitivni trendovi rasta izvoza su izbijanjem pandemije zaustavljeni. Samo tokom mjeseca marta 2020. godine zabilježen je pad od 15%, dok je uvoz pao za 16,5%. U 2020. godini očekuje se pad izvoza od 6,4% na godišnjem nivou i pad uvoza od 6%. U periodu od 2021-2023. godine prema projekcijama Direkcije za ekonomsko planiranje BiH može se očekivati godišnji rast izvoza od 4,3%, 5,8% i 6,7% respektivno i rast uvoza od 3,2%, 4,5% i 5,1%. Ovakva kretanja bi zaključno sa 2023. godinom trebala dovesti do učešća izvoza sa 45% BDP i pokrivenosti uvoza sa 75%;
- Strana direktna ulaganja: prema projekcijama DEP-a, baziranim na izvještaju UNCTAD (agencije UN za trgovinu i razvoj) može se očekivati globalni pad stranih direktnih investicija od 40% do 50%. DEP prognozira da će SDI u BDP BiH dostići 2,3% BDP do 2023. godine. Projekti Općine koji se oslanjaju na strane investicije možda neće moći ostvariti prilive koji su projicirani u budžetu.

Sve navedene projekcije bazirane su na pretpostavci da će glavni udar globalne pandemije biti završen do kraja drugog kvartala 2020. godine, te da će u narednom periodu doći do

postepenog oporavka. Osnovni rizici za navedene projekcije predstavlja nepredvidljivost trajanja pandemije i mogućih efekata koje će poremećaja globalnih privrednih kretanja imati na ekonomiju.

Ovi faktori se mogu odnositi na kretanja svjetskih cijena (prvenstveno cijena nafte i hrane), ekonomske poremećaje glavnih vanjskotrgovinskih partnera BiH, usporavanje svjetske trgovine, promjene potrošačkih navika i elementarne nepogode te interne faktore od kojih su neizvjesnost u pogledu održavanja lokalnih izbora predviđenih za ovu godinu, usporenja u reformskim procesima, produžena politička kriza i nestabilnost u BiH, nezadovoljavajuće poslovno okruženje te migracija mladih i obrazovanih ljudi iz Bosne i Hercegovine.

Na osnovu trendova naplate prihoda, Direkcija za ekonomsko planiranje je u maju 2020. godine je pripremila projekcije makroekonomskih pokazatelja za naredni trogodišnji period²:

<i>Indikator</i>	<i>Projekcije</i>		
	<i>2020.</i>	<i>2021.</i>	<i>2022.</i>
Nominalni BDP u mil.KM	34.846	36.340	38.077
Realni BDP u mil.KM	35.116	35.826	37.449
Inflacija %	0,2	1,2	1,3
Potrošnja u mil.KM	32.736	33.670	34.830
Investicije (bruto) u stalna sredstva u mil.KM	6.215	6.735	7.397
Vladine investicije u mil.KM	920	1.042	1.176
Privatne investicije u mil.KM	5.295	5.692	6.222
Uvoz u mil.KM	18.549	19.748	20.826
Izvoz u mil. KM	13.821	14.726	15.976
Nacionalna bruto štednja u %BDP	16,8	17,7	18,4
Bilans tekućeg računa u % BDP-a	-2,8	-2,7	-2,8

Smjernicama ekonomske i fiskalne politike za period 2020.-2022. godine Federalnog ministarstva finansija³, definirani su ciljevi rada Vlade Federacije Bosne i Hercegovine u narednom periodu (makroekonomska stabilnost, konkurentnost, održivi razvoj, zapošljavanje, socijalna uključenost i EU integracije).

Strateška srednjoročna usmjerenja Vlade FBiH određena su Programom ekonomskih reformi (PER) FBiH za period 2019.-2021. kao integralnog dijela Programa ekonomskih reformi BiH, a koji se baziraju na Strategiji EU 2020, Strategiji razvoja Jugoistočne Evrope 2020, sektorskim strategijama na nivou BiH i FBiH.

U skladu sa navedenim dokumentima, strateški ciljevi Vlade FBiH vezani su za intenziviranje privrednog razvoja, jačanje unutrašnje društvene stabilnosti FBiH i vladavine prava, iniciranje i provođenje reformi usklađenih sa potrebama BiH, saradnja sa drugim nivoima vlasti u BiH, rad na euroatlantskim integracijama u cilju obezbijeđenja dugoročno održivog i stabilnog sistema koji će FBiH učiniti konkurentnijom.

² Projekcije prihoda od indirektnih poreza za kantone i općine kantona za 2020. i projekcija za period 2021.-2023. godina (Federalno ministarstvo finansija, maj 2020. godine)

³ Smjernice ekonomske i fiskalne politike za period 2021.-2023. godine, Federalno ministarstvo finansija/financija, maj/svibanj 2020. godine

Utvrđeni prioriteti strukturnih reformi u Programu ekonomskih reformi FBiH za period 2020.-2022. godine su: upravljanje javnim finansijama, reforma tržišta energije i transporta, sektorski razvoj, poslovno okruženje i smanjenje neformalne ekonomije, obrazovanje i vještine, zapošljavanje i tržište rada, socijalna inkluzija, smanjenje siromaštva i jednake mogućnosti.

U Dokumentu okvirnog Budžeta FBiH za period 2019.-2021. godine navedeni su i osnovni makroekonomski pokazatelji za Federaciju BiH, odnosno projicirane realne stope rasta bruto društvenog proizvoda od 3,5% (2019.), 3,7% (2020.) i 3,6% (2021. godine) te rast nivoa cijena po stopama 1,5% (2019.), 1,6% (2020.) i 1,4% (2021.). Navedeni pokazatelji su projicirani prije izbijanja globalne pandemije, te su na osnovu preliminarnih podataka za 2020. godinu revidirani.

Prema projekcijama koje je Vlada FBiH sačinila u maju 2020. godine, BDP u 2020. godini bi trebao zabilježiti pad od 2,3%, dok bi u 2021. i 2022. godini trebao zabilježiti rast od 2,8% odnosno 3,1%.

Projektovani pad BDP u 2020. godini je rezultat opštih poremećaja u ekonomskim tokovima uzrokovan primjenom mjera za ograničavanje pandemije. Olakšavanje mjera koje je započelo sredinom maja bi trebalo bi rezultirati relativnom normalizacijom života. Ipak, ostaje rizik vezan za neizvjesnost u pogledu daljeg razvoja pandemije, te sve projekcije, kao što smo već naveli, treba uzeti sa rezervom.

Smjernicama su obuhvaćene i mjere fiskalne i porezne politike kojima je cilj stvaranje povoljnog poslovnog okruženja kroz smanjenje cijene rada, rasterećenje privrede restrukturiranjem poreznog sistema, smanjenje poreznog duga, povećanje discipline poreskih obveznika, kreiranje stabilnog poreznog sistema, povećanje direktnih investicija i približavanje standardima Europske unije. Navedene mjere obuhvataju:

- primjenu novog Zakona o porezu na dohodak i Zakona o doprinosima (proširenje osnovice dohotka i smanjenje ukupnih doprinosa);
- pripremu novog Zakona o pripadnosti javnih prihoda u FBiH s ciljem poboljšavanja vertikalne i horizontalne rasporedjele prihoda od indirektnih poreza i sistema izjednačavanja;
- oporezivanje imovine na federalnom nivou umjesto postojećeg kantonalnog nivoa ne mijenjajući korisnike javnih prihoda (donošenje jedinstvenog federalnog zakona s ciljem pojednostavljenja poslovnog okruženja);
- izmjene Zakona o fiskalnim sistemima (s ciljem povećanja porezne discipline);
- kreiranje web aplikacije iz trenutno objavljenog interaktivnog Registra taksi i naknada u FBiH i donošenje krovnog propisa s ciljem kontrole uvođenja i povećanja parafiskalnih nameta;
- poticanje zapošljavanja putem Projekta podrške zapošljavanju u BiH iz IBRD kredita Svjetske banke
- nastavak reforme Poreske uprave FBiH i pojačan inspekcijski nadzor.

Srednjoročni plan ukupnih javnih prihoda u FBiH za period 2019.-2021. godine zasnivao se na očekivanom pozitivnom trendu ostvarenja prihoda i pozitivnim makroekonomskim pretpostavkama. Usljed uticaja pandemije došlo je do revidiranja projekcija u srednjem roku.

Prema novim podacima, realno je očekivati pad prihoda za oko 15% na nivou države. Ovaj pad će se reflektirati i na sve nivoe vlasti u približno istom procentu.

Za sve kategorije poreznih i neporeznih prihoda (izuzev indirektnih poreza koje procjenjuje Uprava za indirektno oporezivanje BiH), Ministarstvo finansija FBiH projicira pad od 14% u 2020. godini, a potom rast za oko 4,4% u 2021. i 5,83% 2022. godini. Ukupni okvir prihoda kantonalnih i općinskih/gradskih budžeta trebao imati prosječni pad od 14,4% u 2020. godini i rast od 4,39% odnosno 5,84% u 2021. i 2022. godini. Takođe, kao što se može vidjeti iz tabela, prihodi se neće vratiti na nivo dostignut 2019. godine ni do kraja 2023.

Prihodi od poreza na dohodak u 2020. godini će, prema projekcijama Ministarstva finansija BiH u dokumentu Projekcija prihoda za 2020. godinu i period 2021. do 2023. godine, pasti za preko 30%. U narednim godinama, rast ovih prihoda će pratiti prognozirani rast realnog BDP-a FBiH od 2,8% (ne uključujući procjenjenje efekte primjene novog zakona).

Uticaj pandemije na ove prihode će vjerovatno biti neutralan, osim u slučaju donošenja propisa koji bi ograničili naplatu poreza na imovinu za kategorije stanovništva pogođene pandemijom.

Prihodi od indirektnih poreza temelje se na srednjoročnom planu ukupnih prihoda od indirektnih poreza na Jedinstvenom računu koje priprema Odjeljenje za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje.

Usljed pandemije, došlo je do smanjenja projekcija od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu Uprave za indirektno oporezivanje BiH. Prema novim projekcijama za period od 2020. do 2022. godine, očekuje se prekid trenda rasta u 2020. godini, pri čemu bi se realan nivo prihoda od PDVa u odnosu na 2019. godinu dostigao 2022. godine.

Vrsta prihoda (neto)	Projektirane stope rasta		
	2020.	2021.	2022.
PDV	-1,9%	3,1%	3,5%
Akcize	-1,2%	3,2%	3,0%
Carine	-2,5%	5,0%	6,9%
Putarina	-3,3%	3,8%	2,9%
Ostalo	-10,0%	1,1%	1,1%
UKUPNO	-2,0%	3,3%	3,5%
Putarina (0,10 KM/l)	-3,2%	3,8%	2,9%
SREDSTVA ZA RASPODJELU	-1,9%	3,2%	3,5%

Rizici za navedene projekcije vezani su za razvoj situacije sa pandemijom, kao i odstupanja od planiranih makroekonomskih pokazatelja, slabiji ekonomski oporavak glavnih izvoznih partnera BiH, jačanje crnog tržišta duhanskih prerađevina, slabljene regionalne porezne konkurentnosti zbog rasta specifične akcize na duhanske prerađevine, masovan odliv stanovništva koji može dovesti do smanjene oporezive potrošnje, pojava eksternih šokova u vidu rasta cijena nafte i derivata na svjetskom tržištu.

Krajem maja 2020. godine, Federalno ministarstvo finansija dostavilo je projekcije prihoda od indirektnih poreza za kantone i općine za 2020. – 2023. godinu koje su preuzete od Odjeljenja za makroekonomsku analizu Uprave za indirektno oporezivanje kojim su date slijedeće projekcije prihoda od indirektnih poreza za općine Kantona Sarajevo: ⁴.

⁴ Projekcije prihoda od indirektnih poreza za kantone i općine kantona za 2020. i projekcija za period 2021.-2023. godina (Federalno ministarstvo finansija, od maj/svibanj 2020. godine)

Vrsta prihoda	Izvršenje	Projekcija			
		2020	2021	2022	2023
Godina	2019	2020	2021	2022	2023
Prihodi od indirektnih poreza iz raspodjele sa jedinstvenog računa	509.175.128	437.129.551	456.359.852	482.963.331	488.968.009
Kantonalni budžet	457.229.757	392.606.014	409.877.626	433.771.425	439.164.501
Općinski/gradski budžet	44.553.665	38.227.037	39.908.730	42.235.208	42.760.318
Hadžići	4.335.963	3.677.441	3.836.220	4.063.027	4.113.543
Ilidža	6.677.703	5.719.912	5.971.543	6.319.654	6.398.226
Ilijaš	3.782.606	3.241.653	3.384.260	3.581.546	3.626.075
Sarajevo-Noví grad	10.904.064	9.433.286	9.848.277	10.422.382	10.551.964
Sarajevo-Stari grad	3.145.934	2.680.862	2.798.799	2.961.955	2.998.781
Sarajevo-Centar	5.032.336	4.290.985	4.479.755	4.740.902	4.799.846
Sarajevo-Novo Sarajevo	5.807.570	4.985.570	5.204.897	5.508.316	5.576.801
Trnovo	1.053.694	899.864	939.452	994.217	1.006.578
Vogošća	3.813.794	3.297.464	3.442.527	3.643.209	3.688.505
Grad Sarajevo	7.391.704	6.296.500	6.573.497	6.956.699	7.043.191

Navedene projekcije, urađene su prema metodologiji utvrđenoj Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH i na bazi statističkih podataka, odnosno baziraju se na Uputstvu o određivanju učešća kantona, jedinica lokalne samouprave i nadležnih kantonalnih ustanova za ceste u prihodima od indirektnih poreza i načinu raspoređivanja tih prihoda za 2020. godinu (Službene novine Federacije BiH, broj 102/18), tekućim trendovima naplate i kretanjima makroekonomskih pokazatelja Direkcije za ekonomsko planiranje iz maja 2020. godine.

Pored navedenih, date su i projekcije prihoda za upravitelje cesta koja se raspoređuju općinama: u skladu sa Zaključkom o raspodjeli prihoda od indirektnih poreza koji pripadaju Direkcijama cesta – Direkciji za puteve Kantona Sarajevo (Službene novine Kantona Sarajevo, br. 17/18 i 32/18) i prema kojima Općini Centar Sarajevo pripada 4,78% od projiciranih sredstava:

u KM

VRSTA PRIHODA	IZVRŠENJE		PROJEKCIJA		
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
1.Upravitelji za ceste	24.583.179	21.078.998	21.971.502	23.075.692	23.471.586
1.1. Prihodi od indirektnih poreza iz raspodjele sa Jedinstvenog računa (kod 717131)	17.926.183	15.720.120	15.941.887	16.871.218	17.080.978
1.2. Prihodi od namjenske putarine za finansiranje autocesta i cesta (kod 717114)	6.656.995	5.808.878	6.029.615	6.204.474	6.390.608

U istim projekcijama date su i prognoze kretanja prihoda od poreza na dohodak za kantonalni i općinske/gradske budžete:

u KM

VRSTA PRIHODA	IZVRŠENJE	PROJEKCIJA			
	2019	2020	2021	2022	2023
1. Porez na dohodak	162.859.529	113.193.636	116.363.058	119.970.313	123.809.363
1.1. Kantonalni budžet	159.944.342	111.167.470	114.280.159	117.822.844	121.593.175
1.2. Općinski/gradski budžeti	2.915.187	2.026.166	2.082.899	2.147.469	2.216.188

U Smjernicama FBiH su date i preporuke za upravljanje javnim rashodima kao osnovom za održiv ekonomski razvoj i makroekonomsku stabilnost države.

U skladu sa navedenim, Vlada BiH je donošenjem Strategije reforme upravljanja javnim finansijama u BiH za period 2017.-2020. godine definisala osnovnih šest stubova na kojima se ova reforma zasniva:

- održivi srednjoročni makrofiskalni i budžetski okvir
- mobiliziranje prihoda
- planiranje i izrada budžeta
- efikasno i efektivno izvršavanje budžeta
- uvođenje efikasne interne kontrole
- obezbjeđenje eksternog nadzora nad javnim finansinama putem vanjske revizije

Uz navedeno, planiran je nastavak restriktivne politike javne potrošnje i zapošljavanja i ograničenje tekućih rashoda s ciljem smanjenja učešća javne potrošnje u BDP-u:

- zadržavanje troškova plata na dosadašnjem nivou ograničenjem broja zaposlenih;
- mogućnosti outsourcinga određenih usluga ukoliko će biti efektivnije i rentabilnije;
- zadržavanje materijalnih troškova na postojećem nivou uz adaptiranje indeksa rasta potrošačkih cijena;
- kontrola trošenja i dodjele javnih sredstava kroz transfere i subvencije pojačanom implementacijom programskog budžetiranja s ciljem povećanja učinka u dodjeli i trošenju javnih sredstava (primjena Smjernica o minimalnim standardima dodjele budžetskih sredstava putem transfera i subvencija u FBiH, a koje se primjenjuju na sve nivoe vlasti);
- poboljšanja u oblasti socijalne politike donošenjem Zakona o jedinstvenom registru korisnika gotovinskih naknada na koje se ne uplaćuju doprinosi s ciljem onemogućavanja zloupotreba i boljoj kontroli utroška sredstava.

U okviru segmenta upravljanja javnim dugom, u FBiH je planirano donošenje novog Zakona o dugu, zaduživanju i garancijama kojim bi se utvrđivali pragovi zaduženosti u odnosu na BDP, pojačava kontrola nad zaduživanjem, a usvajanjem trogodišnje Strategije upravljanja dugom (koja je usklađena sa DOB-om i Programom javnih investicija FBiH) nastojat će se osigurati odgovornije, transparentnije i efikasnije upravljanje javnim resursima.

Pored navedenog, posebno je istaknuto da ugovaranje novih zaduživanja podrazumijeva analizu i pažljivu selekciju u zavisnosti od potreba za finansiranjem i dostupnih izvora finansiranja.

U Dokumentu okvirnog budžeta FBiH za period 2019.-2021. godine⁵ data je i projekcija budžetske potrošnje i učešće pojedinih rashoda i izdataka u javnoj potrošnji FBiH (prikazana u skraćenom obliku u sljedećem pregledu):

vrsta izdatka	projekcije			% promjene		% učešća pojedinih izdataka u ukupnim izdacima		
	2019.	2020.	2021.	2020./2019.	2021./2020.	2019.	2020.	2021.
bruto plaće i naknade	262.348.822,00	255.115.734,00	256.676.274,00	97,24	97,84	9,87	9,74	9,79
izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	100.761.131,00	92.994.977,00	92.238.825,00	92,29	91,54	3,79	3,55	3,52
ostala tekuća potrošnja	5.155.000,00	5.155.000,00	5.155.000,00	100,00	100,00	0,19	0,20	0,20
transferi	1.090.291.618,00	1.083.260.081,00	1.081.206.701,00	99,36	99,17	41,02	41,34	41,25
kapitalna potrošnja	49.467.030,00	46.469.131,00	39.196.251,00	93,94	79,24	1,86	1,77	1,50
otplate duga, pozajmljivanje i kamate	1.150.039.168,00	1.137.487.100,00	1.146.774.909,00	98,91	99,72	43,27	43,41	43,75
UKUPNO	2.658.062.769,00	2.620.482.023,00	2.621.247.960,00	98,59	98,61	100,00	100,00	100,00

Pored navedenog, prikazan je i konsolidirani pregled rashoda za lokalni nivo vlasti (za 73 općine i 7 gradova) s ciljem uporedbe strukture rashoda na nivou svih jedinica lokalne samouprave:

vrsta izdatka	projekcije			% promjene		% učešća pojedinih izdataka u ukupnim izdacima		
	2019.	2020.	2021.	2020./2019.	2021./2020.	2019.	2020.	2021.
plaće, naknade, doprinosi	242.005.084	243.215.109	244.431.185	100,50	101,00	28,13	27,34	26,56
izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	160.895.824	168.940.615	177.387.646	105,00	110,25	18,70	18,99	19,27
tekući transferi	217.353.679	228.221.362	239.632.431	105,00	110,25	25,26	25,65	26,04
kapitalni transferi	85.887.882	88.464.518	91.118.454	103,00	106,09	9,98	9,94	9,90
izdaci za kamate	4.901.775	5.146.864	5.404.207	105,00	110,25	0,57	0,58	0,59
tekuća rezerva	4.000.000	4.000.000	4.000.000	100,00	100,00	0,46	0,45	0,43
izdaci za nabavku stalnih sredstava	126.663.977	132.997.176	139.647.035	105,00	110,25	14,72	14,95	15,17
izdaci za finansijsku imovinu	317.652	333.535	350.211	105,00	110,25	0,04	0,04	0,04
otplata dugova	18.359.478	18.359.478	18.359.478	100,00	100,00	2,13	2,06	1,99
UKUPNO	860.385.350	889.678.657	920.330.647	103,40	106,97	100,00	100,00	100,00

Podaci iz tabela ne odražavaju realnu sliku s obzirom na posljedice globalne pandemije i proglašeno stanje nesreće.

Prethodni podaci predstavljaju realne potrebe, međutim s obzirom na izvjestan pad prihoda, upitno je da li će rashodovna strana zadržati nivo koji odražava realne potrebe. U nekoliko općina je najavljeno i racionisanje troškova, tako da postoji mogućnost da se dio ovih

⁵ Dokument okvirnog budžeta Federacije BiH za period 2019.-2021. godine (Federalno ministarstvo finansija, juni 2018. godine);

troškova umanji. Ipak, dok konačne odluke o tome ne budu donesene, DOB će se bazirati na sadašnjim nivou troškova.

S obzirom na pad prihoda, finansijski rezultat općine može biti negativan, te će se za određene potrebe i projekte morati koristiti postojeća rezerva neraspoređenih sredstava (u skladu sa članom 34 Zakona o budžetima). Niske kamatne stope na depozite u komercijalnim bankama znače da smanjenje raspoloživih sredstava iz rezerve neće imati značajne finansijske efekte na prihode.

Ističemo da su sve projekcije navedene u prvom dijelu dokumenta realne ukoliko dođe do oporavka ekonomije i potrošnje nakon relaksiranja mjera i ograničenja uvedenih u cilju usporavanja i ograničavanja širenja CoVID-19. Prema projekcijama Svjetske Banke i Međunarodnog monetarnog fonda, postoji nezanemariva mogućnost da će globalni pad ekonomske aktivnosti biti produžen, zbog snažnih poremećaja u lancima snabdijevanja i uopšteno poremećenih tržišnih odnosa uzrokovanih promjenama proizvodnih programa i slično.

Imajući u vidu navedeno, cilj je da se vođenjem racionalne rashodovne politike na svim nivoima vlasti u FBiH zadrži postojeći nivo tekuće potrošnje uvažavajući pri tome inflatorna kretanja i trendove u troškovima života. Treba istaći da će u narednom periodu, svi nivoi vlasti u BiH morati na različite načine podržati oporavak privrede i realnog sektora. Generalno, za to postoje dvije opcije – monetarni i fiskalni stimulansi i politike.

Bosna i Hercegovina, usljed aranžmana valutnog odbora, ima ograničene mogućnosti monetarne intervencije u ekonomiju. Kako Centralna Banka BiH ne može emitovati novac niti imat ulogu kreditora posljednje instance, instrumenti monetarne politike su isključivo ograničeni na prilagođavanje stope obaveznih rezervi u cilju povećanja likvidnosti komercijalnih banaka. Međutim, komercijalne banke već duži period imaju problem plasmana likvidnih sredstava, tako da je teško uvidjeti na koji način bi monetarna relaksacija uvećala agregatnu tražnju ili investicije.

Jedine mjere koje preostaju državi su fiskalne mjere i to prvenstveno fiskalna ekspanzija. Kroz niz mjera i povećanje državne potrošnje, potrebno je stimulisati agregatnu tražnju i time zaustaviti pad GDPa. Ovaj pristup nije bez svojih problema.

Prvi problem je da su raspoloživa sredstva za fiskalne intervencije države ograničena. Osnovni izvor prihoda na nivou države i entiteta predstavlja porez na dodatnu vrijednost - PDV. Pad naplate PDVa zbog pada ekonomske aktivnosti umanjit će budžete na svim nivoima vlasti. Bosna i Hercegovina je u prethodne tri godine imala suficit budžeta, ali je izvjesno da zahtjeve za fiskalnom ekspanzijom neće biti moguće pokriti rezervama. Zbog toga će biti neophodno zaduživanje, koje je jednim dijelom započelo uzimanjem finansijskih sredstava MMFa. Drugi dio fiskalne ekspanzije morat će doći iz zaduživanja, za šta je BiH dobro pozicionirana jer je ispod kritičnog nivoa zaduživanja od 50% GDPa.

Drugi problem je pronalaženje prikladnih projekata gdje će fiskalna potrošnja rezultirati najvećim efektom. Pored infrastrukturnih projekata, kao što su izgradnja cesta i poboljšanje drugih elemenata u domenu komunalne infrastrukture, potrebno je stimulisati i privredu u realnom sektoru, bilo kroz niz subvencija i olakšica ili direktnom podrškom. U ovom pogledu selekcija adekvatnih projekata predstavlja problem.

Da bi fiskalna politika rezultirala pozitivnim rezultatom ona mora da omogući povećanje zaposlenosti i rezultira neto benefitom za zajednicu. Zbog toga je potrebno pažljivo izabrati pokazatelje poslovanja koji će se koristiti kao indikatori za podršku. Ukoliko projekti koji se

finansiraju javnim sredstvima ne uspiju, ili novac bude nenamjenski potrošen, može doći do negativnih posljedica za nivo vlasti koji je odoborio upotrebu javnog novca.

Ukupni finansijski rezultat svih nivoa vlasti u FBiH bi se u periodu 2019.-2021. godine kretao po stopama -0,6%, 0,5 i 1% respektivno što ujedno predstavlja okvirne fiskalne ciljeve za FBiH. Izvjesno je da će povećanje fiskalnih opterećenja i pad prihoda (ukoliko sredstva međunarodne pomoći ne budu dovoljna) ove projekcije učiniti nevažnim.

Smjernicama ekonomske i fiskalne politike Kantona Sarajevo za period 2019.-2021. godine⁶ predviđa se pokretanje ekonomskog rasta kroz poticanje investicija, povećanje ulaganja u proizvodne kapacitete i poboljšanje poslovne klime pojednostavljenjem i pojeftinjenjem administrativnih procedura. Ti ciljevi ostaju aktuelni i u uslovima oporavka privrede jer će svaka olakšica omogućiti poduzetnicima da lakše podnesu udar krize izazvane pandemijom.

U nedostatku aktuelnijih podataka, u nastavku ćemo prezentirati osnovne ekonomske pokazatelje Kantona Sarajevo. Aktuelni podaci su sadržani u Smjernicama, a baziraju na podacima Privredne komore Kantona Sarajevo za 2017. godine ukazuju na slijedeće tendencije:

- pad industrijske proizvodnje, najvećim dijelom uslovljen trendovima u prerađivačkoj industriji kao najvećoj sastavnici ukupne industrijske proizvodnje Kantona;
- prisutnost tendencije smanjenja nezaposlenosti (poboljšanje poslovnog ambijenta kao razlog povećanja zaposlenosti, prometa u trgovini, povećanje obima usluga i pozitivni trendovi u turizmu);
- snažna potrošnja i naglašen javni sektor uz nedovoljno razvijen privatni sektor;
- u vanjskotrgovinskoj razmjeni, Kanton Sarajevo učestvuje sa 20,9% izvoza FBiH, a u ukupnom uvozu u FBiH, Kanton Sarajevo učestvuje sa 35,4% (posmatrajući prema općinama, najviše izvoze općine Novi Grad, Centar, Ilijaš i Vogošća, a najviše uvoze Novi Grad, Centar i Novo Sarajevo).

Ovim dokumentom je ponovo istaknuta važnost usvojene Strategije razvoja Kantona Sarajevo do 2020. godine kao strateškog dokumenta koji „usmjerava razvoj, utvrđuje prioritete u razvoju i predstavlja putokaz za sveukupan razvoj KS“ sa definiranom vizijom Kantona Sarajevo kao „evropske dinamične, kreativne i kulturno raznolike regije ugodnog življenja i unosnog poslovanja“.

Prema ovom dokumentu, strateški ciljevi Kantona Sarajevo su:

- Poboljšati administrativni i poslovni ambijent za ubrzan ekonomski rast i unaprijediti ekonomsku strukturu radi povećanja izvoza roba i usluga;
- Povećati zaposlenost i kreirati nova bolje vrednovana radna mjesta;
- Stvoriti uslove za društveno – koristan rast i smanjenje siromaštva i unaprijediti dostupnost i pouzdanost javnih servisa;
- Odgovorno upravljati okolištem, prostorom, prirodnim i infrastrukturnim resursima;
- Unaprijediti sistem upravljanja razvojem Kantona Sarajevo.

Privredna komora Kantona Sarajevo je također definisala preporuke za poboljšanje i povećanje poslovnih aktivnosti i poslovnog ambijenta u Kantonu Sarajevo:

⁶ Smjernice ekonomske i fiskalne politike za period 2019.-2021. godine (Vlada Kantona Sarajevo, maj 2018. godine)

- Ubrzati proces donošenja sektorskih strategija;
- Izvršiti izmjene i dopune zakona iz nadležnosti svih nivoa vlasti s ciljem prilagođavanja potrebama i interesima domaće privrede;
- Nastaviti proces pojednostavljenja procedure registracije privrednih društava i dobijanja dozvola;
- Preduzimati mjere u borbi protiv rasta nelikvidnosti privrednih subjekata i konkretnim podsticajnim mjerama osigurati realizaciju investicijskog ciklusa.

Ponovljene su su i preporuke s ciljem stabilizacije javnih finansija u Kantonu Sarajevo⁷:

- na nivou Federacije BiH:
 1. da Vlada Kantona Sarajevo zahtjeva da pozicija Kantona Sarajevo u raspodjeli javnih prihoda ostane neizmjenjena
 2. da javni dug Federacija BiH plaća iz sredstava koji pripadaju Federaciji BiH, odnosno da se utvrde kriteriji i mjerila za povrat javnog duga koja ne mogu korespondirati sa kriterijima i mjerilima za raspoređivanje prihoda drugim nivoima vlasti u FBiH
 3. da Federacija BiH prilikom donošenja propisa kojim opterećuje budžete kantona sa novim obavezama, planirana doznačavanje finansijskih sredstava za iste.
- na nivou Vlade Kantona Sarajevo:
 1. da se nastavi sa realizacijom izmjena i dopuna svih kolektivnih ugovora
 2. da se u cilju racionalizacije i smanjenja troškova administracije preispitaju organizacije svih organa uprave
 3. da se u cilju racionalizacije budžetske potrošnje svi budžetski korisnici, prilikom sačinjavanja budžetskih zahtjeva, izvrše analize rashoda, poštujući politiku Vlade o uštedama, pri tome ne ugrožavajući normalno funkcionisanje.

Pri tome se postizanje stabilnog budžetskog sistema podrazumijeva restriktivnu budžetsku potrošnju, povećanje budžetske discipline, jačanje fiskalne odgovornosti, poboljšanje naplate javnih prihoda i provođenje strukturalnih reformi.

Zahtjevi i preporuke Kantona Sarajevo prema Federaciji BiH u korelaciji su sa i dalje aktualnom tužbom Saveza općina i gradova Federacije protiv Federacije BiH prema kojoj lokalne zajednice zahtijevaju da se izuzmu od otplaćivanja duga MMF-u, budući da od brojnih kredita ne dobijaju nikakva sredstva te da se procenat raspodjele na jedinice lokalne samouprave u novom Zakonu o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH poveća sa sadašnjih 8,42% na 12% uz uvažavanje ekonomskih i socijalnih različitosti jedinica lokalne samouprave.

Iako generalni zaključci navedene studije i dalje važe, mora se istaći da će u periodu oporavka doći do poremećaja koji će uzrokovati izmjene prioriteta do trenutka kada dođe do normalizacije životnih tokova. Posebno su kritični ugostiteljstvo, turizam i djelatnosti sporta, rekreacije i zabave (sportski događaji kina, koncerti i slični događaji).

⁷ Dokument okvirnog budžeta Kantona Sarajevo za period 2019.-2021. godine (izvod iz DOB-a), juni 2018. godine, str.48

Srednjoročna prognoza ekonomskih pokazatelja općine Centar Sarajevo

Strategijom razvoja općine Centar Sarajevo za period 2016.-2022. godine, koja se temelji na objavljenim statističkim pokazateljima za 2015. godinu, prikazane su osnovne prostorne i socioekonomske karakteristike Općine Centar Sarajevo.

Imajući u vidu protok vremena od donošenja ovog dokumenta, navedeni podaci su dopunjeni ili korigovani za određene pokazatelje koji su objavljeni od strane Federalnog zavoda za programiranje razvoja, a koji se temelje na pokazateljima za 2017. godinu⁸:

- površina od 32,9km² i ukupna dužina granice od 43,3 km;
- u strukturi površina, građevinsko zemljište čini 41,8% (obuhvata zemljište za stanovanje, privredu, društvenu infrastrukturu, zaštitno zelenilo, sport i rekreaciju, specijalnu namjenu, komunalne objekte, vodotokove i saobraćajnu infrastrukturu), poljoprivredno zemljište čini 30% površine, pod šumama i šumskim zemljištem je 27%, a vodozaštitne zone zauzimaju 2,2% površine općine; obradivo zemljište 303ha, a obrađeno 61ha (79,9% neobrađenog zemljišta);
- pod aktivnim klizištima nalazi se se 2% teritorije općine (podatak iz 2015. godine);
- područje općine je sjedište državnih organa i agencija, velikih privrednih društava u oblasti trgovine, saobraćaja, banaka i osiguravajućih društava, predstavništva stranih i domaćih firmi, diplomatskih predstavništava;
- općina raspolaže resursima za razvoj poslovnog, sajamskog, kongresnog, zdravstvenog i kulturnog turizma oslonjenog na kulturno historijsku baštinu i vrhunske kulturne manifestacije;
- na teritoriji općine nalaze se uglavnom sve značajnije kulturne institucije (pozorišta, galerije, muzeji, arhivi, biblioteke) te održavaju najznačajnije kulturne manifestacije;
- na prostoru općine živi 68.711 stanovnika (prema podacima iz 2014. godine), prema popisu stanovnika 2013. godine i izjašnjennoj nacionalnoj strukturi broj stanovnika je 55.181, a prema procjeni Federalnog zavoda za programiranje razvoja sredinom 2017. godine broj stanovnika je 54.091;
- procjena radno sposobnog stanovništva je 35.692 (66%),
- broj zaposlenih sredinom 2017. godine je 41.891, a broj nezaposlenih 7.423 (15,1%);
- prosječna neto plaća KM 1.217 (najveća u Kantonu Sarajevu i za 41% veća od prosječne neto plaće u FBiH);
- ukupan broj penzionera 14.628 (16,72% u Kantonu Sarajevo)
- 12 osnovnih škola sa 5.078 učenika (94 učenika na 1000 stanovnika) i 14 srednjih škola sa 5.586 učenika (103 učenika na 1000 stanovnika)
- 1.098 ljekara (49 stanovnika na 1 ljekara) i 160 stomatologa (338 stanovnika na 1 stomatologa)
- privreda je razvijenog tipa sa značajnim učešćem tercijalnog i kvartalnog sektora

⁸ Socioekonomski pokazatelji po općinama u FBiH u 2017. godini (izdanje Federalnog zavoda za programiranje razvoja)

- broj poslovnih subjekata 7.402 (25,84% poslovnih subjekata u odnosu na Kanton), odnosno 136 subjekata na 1000 stanovnika (u odnosu na 68 subjekata na 1000 stanovnika na nivou Kantona)
- saobraćajna infrastruktura (7 magistralnih puteva i 88 lokalnih puteva)
- izvoz u KM 406.303.188 (5,6% učešće u izvozu FBiH), uvoz u KM 965.902.065 (7,77% učešće u uvozu u FBiH)

U skladu sa navedenim, a prema osnovnim indikatorima razvijenosti (stepen zaposlenosti, stepen nezaposlenosti, broj učenika osnovnih i srednjih škola na 1000 stanovnika, prihodi po glavi stanovnika), općina Centar se smatra najrazvijenijom u FBiH:

Općina	Stopa zaposlenosti u %	Stopa nezaposlenosti u %	Broj učenika /osnovno + srednje/ na 1000 stanovnika	Prihodi po glavi stanovnika	Index odsutnog stanovništva	Federacija BiH = 100					Index razvijenosti	Rang
						Stepen zaposlenosti	Stepen nezaposlenost	Broj učenika na 1000 stanovnika	Prihodi po glavi stanovnika	Odsutno stanovništvo		
Centar Sarajevo	117,4	15,1	197	518	-31,8	388,8	165,3	162,8	318,0	42,7	215,5	1

Navedeni i drugi pokazatelji (broj stanovnika, površina, broj učenika, razvijenost), pored općeg značaja, bitni su i zbog toga što se koriste prilikom određivanja omjera prihoda od indirektnih poreza (pdv-a) koji pripadaju jedinicama lokalne samouprave na području Kantona Sarajevo.

Za naredni period, sva očekivanja su revidirana i nakon oštrog pada svih makroekonomskih pokazatelja u BiH i na globalnom nivou, može se očekivati oporavak tokom perioda od 2022. do 2023. godine. U cilju što bržeg oporavka, privlačenja stranih direktnih investicija i povećanja nivoa zaposlenosti, provođenje reformi i poduzimanje dodatnih mjera za dinamiziranje privrednog razvoja (uspostavljanje stimulativnog privrednog ambijenta, obezbjeđenje realizacije investicionog ciklusa, podsticanje izvoza proizvoda i usluga u cilju smanjenja deflaciona i osiguranja privredne i opšte stabilnosti, dovođenje ukupne javne potrošnje u realne okvire) je esencijalan.

U tu svrhu, trebalo bi i koristiti i mogućnosti korištenja sredstava viših nivoa vlasti, a posebno (zbog ograničene raspoloživosti lokalnih sredstava) različitih međunarodnih i evropskih fondova što bi podrazumijevalo realnije i potpunije planiranje projekata te očekivane pozitivne efekte učešća Općine Centar u više projekata koji imaju za cilj poboljšanje uslova za investiranje, smanjenje opterećenja privrede i privlačenju investicija.

Pad kamatnih stopa u BiH otvara mogućnosti i zaduživanja Općine na tržištu kapitala kroz emisiju vrijednosnih papira (obveznice). Naime, emisija obveznica u uslovima niskih kamatnih stopa predstavlja alternativu drugim načinima zaduživanja, posebno ukoliko postoje projekti čija je stopa povrata dovoljna da pokrije i troškove emisije i kamatnu stopu. U ovom trenutku je situacija za emisiju obveznica povoljna, jer banke imaju znatne količine likvidnih sredstava koje ne mogu plasirati na drugi način. Druga prednost obveznica je

mogućnost otkupa istih po cijenama koje su niže od nominalnih u situaciji kada dođe do rasta kamatnih stopa, što omogućava amortizovanje duga pod povoljnijim uslovima.

To podrazumijeva i ispunjenje zakonske obaveze aktivnog sudjelovanja u pripremi Programa javnih investicija Kantona Sarajevo kao instrumenta planiranja koji treba osigurati bolje korištenje sredstava budžeta i efikasniji pristup ostalim izvorima za višegodišnje finansiranje projekata.

Uvažavajući eksterne i interne faktore, Strategijom razvoja općine Centar za period 2016.-2022. godine, kao i Strateškim planom – Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar za period 2018.-2021. godine definisani su:

- vizija općine Centar kao „*moderne, otvorene, dinamične lokalne zajednice koja prati razvoj evropskih gradova i stvara pretpostavke održivog razvoja i unapređenja kvaliteta života građana*“
- fokusi, strateški ciljevi i aktivnosti općine Centar⁹:

<i>Fokusi</i>	<i>Strateški ciljevi</i>	<i>Aktivnosti</i>
1. smanjenje nezaposlenosti	1. stabilan ekonomski rast	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznavanje investicionih prilika • promjenu ekonomske strukture u pravcu rasta usluga sa visokom dodatom vrijednosti • poboljšanje poslovnog ambijenta i servisa prema investitorima • privlačenje investicija • postinvesticionu podršku • rast kvaliteta ponude radne snage • jačanje preduzetničke infrastrukture i preduzetničkih servisa • podrška start up biznis projektima u funkciji samozapošljavanja • podrška projektima prekvalifikacije i obrazovanja odraslih
2. socijalna inkluzija pojedinaca i grupa	2. unapređenje kvaliteta, održivosti i dostupnosti javnih i socijalnih servisa	<ul style="list-style-type: none"> • unapređenje kvaliteta socijalnih servisa • podršku projektima socijalne inkluzije, posebno za osobe u stanju socijalne potrebe i ranjive društvene grupe • organizovanje društvenih aktivnosti u cilju prevencije korupcije i kriminala,
3. stanje okoliša	3. smanjenje pritisaka na okoliš	<ul style="list-style-type: none"> • poboljšanje sistema upravljanja okolišem • Izgradnju u skladu sa prostorno planskom dokumentacijom • razvoj komunalne infrastrukture • povećanje energetske efikasnosti

⁹ Strategija razvoja opštine Centar Sarajevo za period 2016-2022. godine (Sarajevo, juli 2016. godine); Strateški plan – Akcioni plan implementacije Strategije razvoja općine Centar Sarajevo za period 2018.-2021. godine (juni, 2018. godine)

Strategijom su definisane i osnovne razvojne oblasti:

- A. lokalni ekonomski razvoj
- B. socijalni razvoj
- C. zaštita okoliša, urbani razvoj i komunalna infrastruktura

u okviru kojih su definisani sektorski ciljevi, programi, mjere te projekti/aktivnosti.

Treba imati na umu i da će u periodu oporavka od ekonomskog šoka izazvanog pandemijom svi nivoi vlasti, uključujući i Općinu, biti izloženi povećanom pritisku na rashodovnu stranu budžeta i padu prihoda iz svih izvora. Subvencije privredi, jednokratne pomoći i drugi transferi ugroženim kategorijama stanovništva će biti neophodne kako bi se olakšao oporavak.

Za pripremu podataka za DOB Općine Centar Sarajevo za period 2021.-2023. godine, Služba za finansije, privredu i lokalno – ekonomski razvoj je dostavila instrukcije potrošačkim jedinicama (općinskim službama) čiji su podaci sumirani i usklađeni sa procijenjenim prihodima i izvorima sredstava po godinama.

Programska klasifikacija koja se primjenjuje bazira se na budžetskim programima i projektima. Programsko budžetiranje, kao forma budžetiranja temeljena na rezultatima, zahtjeva da se ukupno potrebna sredstva prikažu raspoređena po budžetskim programima, definirajući za svaki program njegove ciljeve, aktivnosti i kvantitativne pokazatelje.

U skladu sa navedenim, ali i s ciljem otklanjanja neusklađenosti utvrđenih u Izjavi o fiskalnoj odgovornosti, Instrukcija je i ove godine sadržavala i preporuku da je potrebno dokumentirati izvore informacija (zahtjeve, analize, zakonski osnov) na osnovu kojih službe pripremaju prijedloge za budžetske dokumente te dostaviti parametre za mjerenje učinaka s obzirom na to da se Izjavom o fiskalnoj odgovornosti dokazuje zakonito, namjensko, efikasno i ekonomično trošenje budžetskih sredstava i poštivanje budžetskih principa participativnosti, transparentnosti, efikasnosti i ekonomičnosti, odnosno da je potrebno dati obrazloženje za podatke koji se odnose na mjerenje učinaka programa, a koji se ne mogu dostaviti u skladu sa budžetskim instrukcijama.

Dostavljene radne tabele bazirale su se inicijalnim projekcijama potrebnih sredstava za naredni trogodišnji period definisanih u Strateškom planu – Akcionom planu implementacije Strategije razvoja općine Centar Sarajevo za period 2018.-2021. godine.

Nakon analize dobijenih podataka od službi (potrošačkih jedinica), ponovo se može zaključiti:

- da je većina projekata koji su se kontinuirano realizirali u prethodim godinama planirana i za naredni budžetski period,
- da se kao bazna godina za utvrđivanje potrebnih sredstava koristila 2020. godina iako je Instrukcijom istaknuto da tekuća godina obuhvata i dio prenesenih sredstava prethodne godine, te da se procjene za period 2021.-2023. godine trebaju bazirati isključivo na procjeni potrebnih tekućih sredstava za te godine;
- da se u većini dostavljenih prijedloga ne iskazuju mjere učinka i njihove ciljane vrijednosti za programe i ostale relevantne informacije koje se odnose na ciljeve i aktivnosti programa.
- da su finansijski zahtjevi izuzetno veći u odnosu na projekciju tekućih prihoda kao izvora njihovog finansiranja u narednom trogodišnjem periodu.

Navedeni zahtjevi za značajne kapitalne (razvojne) projekte mogu se financirati isključivo iz rasporeda potencijalnog suficita budžeta Općine ili iz vanjskih izvora (privatni kapital, međunarodni fondovi), a zahtijevat će i budžetska sredstva u smislu pripreme prostorno-planske i druge projekte dokumentacije, eventualno rješavanje imovinskih odnosa kao i za troškove promocije s ciljem privlačenja vanjskih izvora sredstava.

Navedeni projekti su u DOB-u posebno iskazani u izdvojenom tabelarnom pregledu kao strateški kapitalni projekti Općine koji trebaju usmjeravati buduće kapitalne aktivnosti Općine, ali koji će se financirati u zavisnosti od osiguranja vlastitih ili vanjskih izvora finansiranja.

Iako su identični problemi registrovani i u DOB-ovima viših nivoa vlasti (budžetski zahtjevi bez obrazloženja, nepostojanje analize programske strukture budžeta, nerazvijenost sistema upravljanja učinkom koji trebaju osigurati prioritete potrošnje pri raspodjeli ograničenih sredstava, nedovoljna uključenost rukovodećeg kadra u proces planiranja, nerealni zahtjevi čije finansiranje prevazilazi okvir raspoloživih budžetskih sredstava) navedeni utvrđeni nedostaci ulaznih podataka predstavljat će i dalje polaznu osnovu za nastojanja da se unaprijedi ova faza budžetskog ciklusa s ciljem osiguranja kvalitetnijih i potpunijih inicijalnih zahtjeva za budžetskim sredstvima.

Preporuka je da se pri kreiranju projekata koristi SMART metodologija EU. To znači da projekti budu specificirani u smislu potrebnih resursa za izvođenje projekta. Potrebno je definisati problem kojim će se projekat baviti, koliko ljudi će se njime baviti i njihove dužnosti kao i trajanje projekta.

Projekti moraju imati mjerljiv ishod, u smislu broja osoba kojima je projekat pomogao ili pružio podršku. Cilj mora biti mjerljiv, kako bi se moglo opravdati pokretanje projekta.

Ciljevi moraju biti dostižni i realni, inače projekat nije moguće realizovati. Nerealni ciljevi postavljeni u startu projekta će dovesti do problema oko realizacije projekta.

Konačno, vremenski određeni projekti, u smislu njihovog trajanja i fazne implementacije omogućuju lakše praćenje realizacije (bit će lakše prezentirati projekte i EU i generalno lakše pratiti i pravdati sredstva).

Projekcija prihoda i izdataka Općine

Projekcija prihoda

Ključni faktor za određivanje predloženih prioriteta potrošnje i gornje granice rashoda je projicirani okvir prihoda.

Projekcija prihoda data je na bazi postojećih propisa na državnom, federalnom i kantonalnom nivou, kao i općinskih odluka, pri čemu je i dalje potrebno konstatovati da niti u prethodnom periodu nije donešen propis o pripadnosti javnih prihoda na nivou Kantona Sarajevo. Obaveze potvrđene Presudom Ustavnog suda Federacije BiH od 12.10.2010. godine potvrđene i rješenjem Ustavnog suda od 24.05.2011. godine (obaveza kantona da usaglase zakone u propisanim rokovima, izvrše prenos poslova i nadležnosti na jedinice lokalne samouprave) nisu izvršene, iako su pokrenute aktivnosti na donošenju propisa o lokalnoj samoupravi i pratećeg propisa o pripadnosti javnih prihoda na području Kantona Sarajevo.

Prihodi koji se raspoređuju općini u skladu sa trenutno važećim propisima o pripadnosti javnih prihoda u FBiH planirani su u skladu sa višegodišnjim prosjekom (porez na imovinu, porez na dohodak, cestovne naknade, posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća), u skladu sa ostvarenjem u 2019. godini i planom 2020. godine, pri čemu je bitan limitirajući faktor činjenica da Općina ne raspolaže baznim podacima o obveznicima na osnovu kojih bi mogla pratiti trendove, uspješnost naplate kao i raspodjelu ovih prihoda, kao niti statističkim podacima o posljedicama stanja nesreće u periodu mart – maj 2020. godine.

Opće procjene za navedene prihode u DOB-u FBiH za 2019.-2021. godine koje predviđaju rast prihoda od poreza na imovinu i poreza na dohodak nisu uzete u obzir zbog opreznosti i zadržavanja ukupnog općeg fonda sredstava u realnim okvirima koji se bazira na dosadašnjoj naplati. U svrhu projekcije prihoda općine koristili smo:

- projekcija prihoda od indirektnih poreza u periodu 2020.-2023. godine objavljena od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu Uprave za indirektno oporezivanje (bilten OMA, broj 178/179 za maj/juni 2020. godine);
- projekcija prihoda od indirektnih i direktnih poreza za kantone i općine za period 2020.-2023. (Federalno ministarstvo finansija, maj 2020. godine)

Prihodi od indirektnih poreza koji pripadaju jedinicama lokalne samouprave (8,42% pripadajućih prihoda koji se raspoređuju jedinicama lokalne samouprave u skladu sa godišnjim Uputstvom o određivanju učešća u prihodima od indirektnih poreza) planirani su za naredne godine na osnovu revidiranih procjena prihoda od indirektnih poreza za općine Kantona Sarajevo dostavljenim od strane Federalnog ministarstva finansija (broj 05-12-5-3361-1/20 od 06.05.2020. godine).

U skladu sa istim projekcijama planirani su i prihodi od indirektnih poreza koji pripadaju Direkciji cesta (ekonomski kod 717131) i prihodi po osnovu dijela putarine (ekonomski kod 717114) koji se raspoređuju općinama u Kantonu Sarajevo na osnovu Zaključka o raspodjeli prihoda od indirektnih poreza koji pripadaju direkcijama za puteve i na osnovu kojeg Općini Centar pripada 4,78% projiciranih prihoda.

U prihodima koje Općina neposredno ostvaruje najznačajniji prihodi su planirani od iznajmljivanja poslovnih prostorija, prihodi od kamata na depozite u bankama (u skladu sa očekivanim daljim smanjivanjem kamatnih stopa na depozite u uslovima velike likvidnosti stabilnih banaka), općinske komunalne takse (planirani samo u skladu sa trendom naplate u 2019. godini zbog nepostojanja podataka o bazi obveznika), naknade za zemljište i naknade za korištenje zemljišta u cestovnom pojasu i drugog zemljišta koje pripada javnim, lokalnim i nekategorisanim cestama kojima upravlja Općina (u skladu sa procjenama nadležnih službi koje su limitirane nemogućnostima realnog planiranja prostornog uređenja područja općine).

Naknada za pogodnost korištenja zemljišta (renta) planirane su u skladu sa procjenom nadležnih općinskih službi i odnose se na lokacije na području Šipa, lokalitet Crni vrh i Marijin dvor.

U okviru primljenih grantova planirani su transferi Centralne izborne komisije za provođenje općih izbora 2022. godine, transferi za projekte iz domaćih i međunarodnih fondova, primljeni transferi Kantona Sarajevo za prevoz učenika, za ulaganja u komunalnu infrastrukturu (vodovod i kanalizacija, lokalne ceste, parkirališta na lokalnim cestama) te za projekt sanacije stadiona Asim Ferhatović Hase te okončanje projekta izgradnje škole na Šipu.

Primici od prodaje imovine obuhvataju primitke od prodaje zemljišta (na lokacijama Koševsko brdo, Šip, Marijin dvor) te primitke od prodaje stanova.

U okviru pomoći zemljama Zapadnog Balkana, Međunarodni monetarni fond odobrio je Bosni i Hercegovini aranžman hitne pomoći za fiskalnu stabilizaciju u uslovima pandemije u 2020 godini. Ukupno je odobren iznos od 641 milion KM, koji će biti raspodijeljen u proporciji 61,5/37,5/1 za entitete F BiH i RS i Distrikt Brčko. Dio koji pripada F BiH, ukupno oko 394 miliona KM bit će raspodjeljen 50% na Vladu F BiH, a 50% će biti stavljeno na raspolaganje Kantonima, u skladu sa brojnošću stanovništva.

Izvjesno je da će Općina Centar dobiti dio sredstava iz ovog izvora. Dok ne bude poznat tačan omjer rasporeda, nije moguće tačno prognozirati koliko.

U tabeli procjene prihoda za period 2021.- 2023. godinu iskazani su samo tekući prihodi (bez procjene neutrošenih sredstava iz prethodne godine):

EKON. KOD	OPIS	Izvršenje I-XII 2019	Budžet 2020.	Projekcija 2021.	Projekcija 2022.	Projekcija 2023.
1	2	3	4	5	6	7
	I+II UKUPNO RASPOLOŽIVA SREDSTVA	61.167.394	64.080.000	33.462.000	29.830.000	28.768.000
700000	I PRIHOD I PRIMICI TEKUĆEG PERIODA	40.314.961	38.507.546	31.742.000	28.630.000	27.568.000
710000	PRIHODI OD POREZA	13.869.152	12.222.000	13.320.000	13.642.000	12.720.000
711000	POREZI NA DOBIT POJEDINACA I PODUZEĆA	1.632	0	0	0	0
711115	Porez na prihod od imovine i imovinskih prava	1.632	0	0	0	0
714000	POREZ NA IMOVINU	6.766.394	5.700.000	7.200.000	7.200.000	6.200.000
714111	Porez na imovinu	2.413.522	2.000.000	2.500.000	2.500.000	2.000.000
714131	Porez na promet nepokretnosti	4.352.872	3.700.000	4.700.000	4.700.000	4.200.000
716000	Porez na dohodak	665.105	620.000	600.000	600.000	600.000
716100	Porez na dohodak	665.105	620.000	600.000	600.000	600.000
717000	Prihodi od indirektnih poreza	6.436.022	5.902.000	5.520.000	5.842.000	5.920.000
717114	Prihodi od indirektnih poreza na ime finansiranja auto cesta i drugih cesta	263.945	310.000	288.000	296.000	305.000
717131	Prihodi od indirektnih poreza koji pripadaju Direkcijama za ceste	864.396	812.000	762.000	806.000	816.000
717141	Prihodi od indirektnih poreza koji pripadaju jedinicama lokalne samouprave	5.307.681	4.780.000	4.470.000	4.740.000	4.799.000
720000	NEPOREZNI PRIHODI	15.485.061	13.355.149	15.918.000	13.868.000	13.798.000
721000	Prihodi od poduzetničke aktivnosti i imovine	5.815.273	3.238.000	5.333.000	5.143.000	5.033.000
721112	Prihodi od davanja prava na eksploataciju prirodnih resursa, patenata i autorskih honorara	1.232	0	0	0	0
721122	Prihodi od iznajmljivanja imovine- poslovni prostori	5.504.363	3.000.000	5.000.000	4.810.000	4.700.000

EKON. KOD	OPIS	Izvršenje I-XII 2019	Budžet 2020.	Projekcija 2021.	Projekcija 2022.	Projekcija 2023.
1	2	3	4	5	6	7
721129	Prihodi od iznajmljivanja imovine- skloništa	59.217	40.000	70.000	70.000	70.000
721121	Prihodi od iznajmljivanja imovine- zemljište	29.975	70.000	150.000	150.000	150.000
721200	Prihodi od iznajmljivanja imovine- stanovi	4.051	25.000	30.000	30.000	30.000
721210	Prihodi od kamate za depozite u banci	179.910	100.000	80.000	80.000	80.000
721239	Ostali prihodi od imovine	6.679	0	0	0	0
721611	Prihodi od privatizacije stanova i poslovnih prostora	29.847	3.000	3.000	3.000	3.000
722000	Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga	6.267.524	7.718.399	7.805.000	5.895.000	5.685.000
722321	Komunalne općinske takse	2.520.705	1.900.000	2.700.000	2.300.000	2.300.000
722442	Naknada za izgradnju i održavanje javnih skloništa	106.959	80.000	100.000	90.000	80.000
722454	Naknada za korištenje državnih šuma	197	533	0	0	0
722431	Naknada za dodjeljeno zemljište	214.126	100.000	200.000	200.000	200.000
722433	Prihodi od naknade za uređenje zemljišta	499.021	2.702.866	800.000	300.000	100.000
722435	Naknada po osnovu prirodnih pogodnosti renta	1.352.181	2.000.000	2.600.000	1.600.000	1.600.000
722436	Naknada po osnovu tehničkog pregleda građevina	155.166	150.000	150.000	150.000	150.000
722460	Naknada za zauzimanje javnih površina	987.296	400.000	900.000	900.000	900.000
722465	Naknada za reklame na fasadama	143.569	100.000	100.000	100.000	100.000
722449	Ostale općinske naknade-cestovni pojas	25.896	75.000	45.000	45.000	45.000
722510	Ostale općinske naknade-katastar	70.398	60.000	70.000	70.000	70.000
722611	Ostale općinske naknade-vjenčanja i ovjere na terenu	25.190	15.000	25.000	25.000	25.000
722611	Prihodi od pružanja usluga građanima	8.045	10.000	35.000	35.000	35.000
722611	Prihodi od pružanja usluga građanima - prodaja matičnih obrazaca	26.800	25.000	30.000	30.000	30.000
722700	Neplanirane uplate-prihodi	123.941	100.000	50.000	50.000	50.000
722741	Naplata premije osiguranja	8.035	0	0	0	0
722530	Cestovne naknade	497.968	370.000	400.000	400.000	400.000
722531	Naknada za upotrebu puteva za vozila pravnih osoba	172.210	150.000	150.000	150.000	150.000
722532	Naknada za upotrebu puteva za vozila građana	325.758	220.000	250.000	250.000	250.000
722580	Posebne naknade	2.787.793	2.000.000	2.350.000	2.400.000	2.650.000
722581	Posebna naknada za zaštitu od prirodnih i drugih	2.522.053	1.900.000	2.150.000	2.150.000	2.400.000

EKON. KOD	OPIS	Izvršenje I-XII 2019	Budžet 2020.	Projekcija 2021.	Projekcija 2022.	Projekcija 2023.
1	2	3	4	5	6	7
	nesreća gdje je osnovica zbirni iznos neto plaće					
722582	Posebna naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća gdje je osnovica zbirni iznos neto primitaka po osnovu druge samostalne djelatnosti i povremenog samostalnog rada	265.736	100.000	200.000	250.000	250.000
722582 722583	Naknada za vatrogasne jedinice iz premije osiguranja imovine i od autoodgovornosti	4	0	0	0	0
723000	Novčane kazne	116.503	28.750	30.000	30.000	30.000
723131	Novčane kazne po općinskim propisima	14.975	10.000	10.000	10.000	10.000
723139	Ostali prihodi	101.528	18.750	20.000	20.000	20.000
730000 740000	POTPORE (GRANTOVI)	2.463.549	5.580.396	2.504.000	1.120.000	1.050.000
731111	Transfer od inostranih vlada	4.820	0			
731121	Transfer od međunarodnih organizacija	33.063	466.198	254.000	0	0
742200	Transfer od Fudbalskog saveza		200.000			
732111	Primljeni grant od Trezor BiH CIK	99	0	0	70.000	0
732112	Primljeni grant od FBiH	14.976	198.720	0	0	0
733122	Donacija od pravnih lica	7.250	17.000	0	0	0
742114	Primljeni grant od Kantona	1.668.307	4.210.761	1.900.000	700.000	700.000
732115	Primljeni grant od Grada	10.000	0	0	0	0
742212	Kapitalni transfer od preduzeća		136.000	0	0	0
732114	Primljeni grant od Kantona	725.033	351.718	350.000	350.000	350.000
810000	PRIMICI	8.497.199	7.350.000	1.720.000	1.200.000	1.200.000
811111	Primici od prodaje zemljišta i imovine	8.485.146	7.350.000	1.720.000	1.200.000	1.200.000
813612	Otplate od ostalih domaćih potraživanja - rušenje objekata	12.053	0	0	0	0
591000	II Neutrošena sredstva iz predhodne godine	20.852.433	25.572.454	0	0	0

Procjena ukupno raspoloživih sredstava u narednim godinama je značajno manja u odnosu na ukupna sredstva planirana u 2020. godini što je djelimično posljedica stvarnih procijenjenih umanjavanja na određenim budžetskim stavkama, specifičnih projekata koji su planirani u 2020. godini, ali najvećim dijelom neiskazivanja procjene prenijetih sredstava iz prethodnih godina, a koja su raspoređena u Budžetu 2020. godine (KM 25.572.454).

Projekcija rashoda

DOB-om su utvrđene početne gornje granice rashoda za 2021.-2023. godinu unutar kojih će službe razviti svoje detaljne zahtjeve za budžetskim sredstvima u skladu sa narednom instrukcijom za pripremu finansijskih planova za Nacrt Budžeta 2021. godine.

Projekcija izdataka bazirala se na izvršenju za 2019. godinu te procijenjenom izvršenju u 2020. godini. Sredstva za višegodišnje kapitalne projekte čija je realizacija započeta u prethodnim godinama su planirana sa ciljem okončanja ovih projekata u narednom periodu. Pad prihoda i pritisak na budžet novonastalim potrebama će dovesti do odlaganja projekata koji nisu hitni ili esencijalni.

Također, za velike investicione projekte (izgradnja škole na Šipu, izgradnja Europske kuće kulture i nacionalnih manjina) su planirana dovoljna sredstva za okončanje u narednim godinama, a s obzirom na to da vlastita sredstva Općine neće biti dostatna za njihovo finansiranje (uz uslov ostvarenja primitaka od planirane prodaje imovine i uz zadržavanje drugih projekata) za objekt izgradnje škole na Šipu planirano je i djelimično finansiranje iz sredstava transfera Kantona.

Imajući u vidu da u ovom momentu nije poznat raspored eventualnih transfera viših nivoa vlasti za ove namjene, stvarna sredstva za realizaciju ovih i drugih kapitalnih i strateških ulaganja bit će određena iz eventualno drugih izvora, preraspodjelom sa drugih projekata ili iz rasporeda suficita iz prethodnih godina, a koji će se identificirati u konačnim budžetskim dokumentima za naredne godine.

To se odnosi i dodatna sredstva prema zahtjevima nadležnih službi i za druge kontinuirane projekte Općine, koji se u konačnim budžetskim dokumentima finansiraju djelimično i iz rasporeda neutrošenih sredstava prethodnih godina, a u DOB-u su planirani samo u iznosu mogućeg rasporeda tekućih prihoda.

Za kapitalne višegodišnje projekte koji su kao definisani kao strateški potrebno je i racionalno i objektivno sagledati sve pretpostavke koje se moraju ispuniti za početak finansijske realizacije i projektno definisati dinamiku i iznos potrebnih sredstava u pojedinim fazama projekta kako se finansijska sredstva ne bi blokirala u godišnjim budžetima te prenosila kao nerealizirana u naredne budžetske godine. To je posebno bitno u narednom periodu oporavka od krize uzrokovane pandemijom.

Za navedene projekte, kao i za sve budžetske stavke, nužno je utvrditi i parametre i indikatore za mjerenje učinaka utroška javnih sredstava i osigurati kontinuirano praćenje i mjerenje s ciljem ispunjenja funkcija budžeta u ispunjenju javnih potreba.

Pored navedenog, bilo bi nužno ocijeniti opravdanost planiranja istih projekata ili rasporeda sredstava na iste korisnike u budžetima viših nivoa vlasti i jedinica lokalne samouprave zbog nejasne ili podijeljene nadležnosti s ciljem osiguranja pravičnosti, transparentnosti, participativnosti, odnosno jednakih prava svih javnih subjekata u raspodjeli sredstava.

Iskazana su i minimalna sredstva tekuće rezerve (po KM 30.000) s obzirom na to da su njihov izvor za naredne godine isključivo tekući prihodi (uvažavajući zakonsko ograničenje od 3% planiranih prihoda bez namjenskih prihoda, vlastitih prihoda i primitaka).

Broj zaposlenih projiciran je na bazi broja stvarno zaposlenih u periodu pripreme ovog dokumenta (268 službenika i namještenika) na osnovu kojeg je data procjena za 2020. godinu i naredne godine (projiciran je isti prosječni broj zaposlenih kao rezultat kontinuiranih fluktuacija zaposlenih zbog penzionisanja i eventualnih novih zapošljavanja s ciljem popunjavanja radnih mjesta predviđenih sistematizacijom). Također, sredstva

planirana za plaće i naknade nisu korigovana u odnosu na eventualne efekte najavljenih izmjena propisa o oporezivanju dohotka.

Budžetske procjene izdataka raspoređene su na Općinu Centar Sarajevo kao jedinstvenog budžetskog korisnika u skladu sa donesenim Registrom budžetskih korisnika Općine Centar Sarajevo za 2021. godinu.

Budžetske procjene prema ekonomskoj klasifikaciji sa projekcijama za period 2020.–2023. godine:

EKON. KOD	OPIS	Izvršenje I-XII 19	Budžet 2020.	Projekcija 2021.	Projekcija 2022.	DOB 2023.
1	2	3	4	5	6	7
	IZDACI (I + II + III+IV)	35.594.941	64.080.000	33.462.000	29.830.000	28.768.000
610000	I TEKUĆI IZDACI	19.766.310	27.216.704	21.172.580	21.123.580	20.857.580
611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih	8.204.064	8.630.000	8.721.000	8.751.000	8.721.000
611100	Bruto plaće sa doprinosima iz plaće	7.197.704	7.580.000	7.600.000	7.600.000	7.600.000
611200	Naknade troškova zaposlenih	1.006.360	1.050.000	1.121.000	1.151.000	1.121.000
612000	Doprinosi poslodavca	762.213	920.000	920.000	920.000	920.000
612100	Doprinosi poslodavca	762.213	920.000	920.000	920.000	920.000
613000	Izdaci za materijal i usluge	4.341.060	6.531.198	4.675.080	4.710.080	4.509.080
613100	Putni troškovi	52.629	32.000	50.000	50.000	50.000
613200	Izdaci za energiju	217.206	290.000	285.000	285.000	285.000
613300	Izdaci za komunalne usluge	325.891	414.000	357.000	407.000	402.000
613400	Nabavka materijala	340.570	603.941	260.080	272.380	259.060
613500	Izdaci za usluge prevoza i goriva	28.235	36.500	33.000	33.000	33.000
613600	Izdaci za iznajmljivanje imovine	69.032	73.000	73.000	73.000	73.000
613700	Izdaci za tekuće održavanje	1.158.743	1.976.167	1.413.500	1.383.500	1.363.500
613800	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i platnog prometa	27.439	36.000	36.000	36.000	36.000
613900	Ugovorene usluge	2.121.316	3.069.590	2.167.500	2.170.200	2.007.520
614000	Tekući transferi	6.458.973	11.135.506	6.856.500	6.742.500	6.707.500
614100	Transferi drugim nivoima vlasti	1.737.786	1.836.850	1.413.000	1.553.000	1.468.000
614200	Transferi pojedincima	2.366.199	6.434.556	3.231.500	3.231.500	3.281.500
614300	Transferi neprofitnim organizacijama	1.578.439	1.401.300	1.570.000	1.316.000	1.316.000
614400	Subvencije javnim preduzećima	321.684	562.300	450.000	450.000	450.000
614500	Subvencije privatnim preduzećima	147.736	624.000	112.000	112.000	112.000
614700	Transfer međunarodnim organizacijama	81.483	0	0	0	0
614800	Ostali transferi - povrat i drugo	225.646	276.500	80.000	80.000	80.000
	II KAPITALNI IZDACI	15.816.809	36.623.296	12.229.420	8.646.420	7.850.420

EKON. KOD	OPIS	Izvršenje I-XII 19	Budžet 2020.	Projekcija 2021.	Projekcija 2022.	DOB 2023.
1	2	3	4	5	6	7
615000	Kapitalni transferi	4.338.935	8.436.298	2.244.020	2.499.020	2.694.020
615100	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	2.980.236	5.815.691	1.600.000	1.890.000	2.055.000
615200	Kapitalni transferi pojedincima	166.667	1.123.590	239.020	204.020	234.020
615300	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	133.000	97.600	40.000	40.000	40.000
615400	Kapitalni transferi javnim preduzećima	1.059.032	1.261.717	365.000	365.000	365.000
615500	Kapitalni transferi privatnim preduzećima		137.700			
821000	Kapitalna ulaganja	11.477.874	28.186.998	9.985.400	6.147.400	5.156.400
821100	Nabavka i uređenje zemljišta	2.122.470	984.815	1.300.000	1.100.000	1.100.000
821200	Nabavka građevina	3.306.361	12.435.437	3.715.000	1.015.000	100.000
821300	Nabavka opreme	1.331.528	2.290.490	827.400	757.400	832.400
821500	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	133.996	519.000	200.000	200.000	200.000
821600	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	4.583.519	11.957.256	3.943.000	3.075.000	2.924.000
	III FINANSIRANJE	11.822	120.000	30.000	30.000	30.000
822000	Izdavanja za rušenje bespravni objekata	11.822	120.000	30.000	30.000	30.000
	IV TEKUĆE REZERVE	180.865	120.000	30.000	30.000	30.000

Posmatrajući prema izvorima prihoda tekućeg perioda, struktura sredstva je slijedeća:

IZVORI PRIHODA	Budžet 2020.	Projekcija 2021.	Projekcija 2022.	Projekcija 2023.
NAMJENSKI PRIHODI	22.328.796	13.292.000	9.980.000	9.969.000
- prihodi od naknada i indirektni porez za ceste	1.567.000	1.495.000	1.547.000	1.566.000
- prihodi od posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća	2.000.000	2.350.000	2.400.000	2.650.000
- prihodi od iznajmljivanja skloništa i naknada za izgradnju i održavanje skloništa	120.000	170.000	160.000	150.000
- prihod od rente	2.000.000	2.600.000	1.600.000	1.600.000
- prihodi od dodjele i prodaje zemljišta	4.100.000	1.620.000	1.300.000	1.300.000
- prihodi od zakupa zemljišta	70.000	150.000	150.000	150.000
- prihodi od naknada za uređenje zemljišta	200.000	200.000	300.000	100.000
- prihodi od naknada za uređenje zemljišta na lokalitetu Šip putem Zavoda za izgradnju KS	2.866	0	0	0
- prihodi od naknada za uređenje zemljišta na lokalitetu Šip putem Općine	2.500.000	600.000	0	0

IZVORI PRIHODA	Budžet 2020.	Projekcija 2021.	Projekcija 2022.	Projekcija 2023.
- prihod od privatizacije stanova	3.000	3.000	3.000	3.000
- prihod od zakupa stanova	25.000	30.000	30.000	30.000
- prihod od naknada za korištenje šuma	533	0	0	0
- prihod od naknada za katastar	60.000	70.000	70.000	70.000
- prihodi od ostale imovine (prodaja imovine)	3.350.000	300.000	100.000	100000
- prihodi od naknada za korištenje javnih površina	400.000	900.000	900.000	900.000
- prihodi od postavljanja reklama, firmi na fasada	100.000	100.000	100.000	100.000
- prihodi od naknada za tehničke preglede i druge saglasnosti	150.000	150.000	150.000	150.000
- prihodi od uplata investitora za UP i RP	100.000	50.000	50.000	50.000
- namjenski grantovi drugih nivoa vlasti	5.580.397	2.504.000	1.120.000	1.050.000
OPĆI PRIHODI - NENAMJENSKI PRIHODI	16.178.750	20.170.000	19.850.000	18.799.000
Prenijeta neutrošena sredstva	25.572.454	0	0	0
UKUPNA SREDSTVA	64.080.000	33.462.000	29.830.000	28.768.000

Procjena potrošnje po funkcionalnim sektorima za period 2020.-2023. godine daje se u narednom pregledu prema propisanoj klasifikaciji funkcija, opet uzimajući u obzir da su u 2020. godini iskazana i prenijeta neutrošena sredstva iz 2019. godine, dok su u projekcijama za naredne godine prikazani samo tekući prihodi:

Sektor / funkcija	Budžet 2020.	Projekcija 2021.	Projekcija 2022.	Projekcija 2023.
Opće javne usluge	16.702.216	13.905.080	13.844.080	13.483.080
Obrana	6.373.697	1.845.400	1.820.400	1.885.400
Javni red i sigurnost	458.500	152.500	152.500	152.500
Ekonomski poslovi	13.894.208	4.658.000	3.852.000	3.731.000
Zaštita životne sredine	6.375.310	2.830.000	2.925.000	3.080.000
Stambeni i zajednički poslovi	5.339.489	2.122.020	1.092.020	1.082.020
Zdravstvo	180.000	200.000	200.000	200.000
Rekreacija, kultura i religija	6.449.010	3.974.000	2.969.000	2.519.000
Obrazovanje	6.147.500	2.391.000	1.591.000	1.191.000
Socijalna zaštita	2.160.070	1.384.000	1.384.000	1.444.000
Ukupna potrošnja	64.080.000	33.462.000	29.830.000	28.768.000

Tekući izdaci za rad organa uprave zadržani su na nivou finansiranja iz tekućih sredstava u 2020. godini, izuzev u opravdanim situacijama u kojima je realno potrebno planirati veća sredstva.

Struktura izdataka, u smislu učešća osnovnih grupa izdataka u ukupnim sredstvima je slijedeća:

	procjene		
	2021.	2022.	2023.
bruto plaće i naknade	26,06%	29,34%	30,31%
doprinosi	2,75%	3,08%	3,20%
izdaci za materijal i usluge	13,97%	15,79%	15,67%
tekući transferi	20,49%	22,60%	23,32%
kapitalni transferi	6,71%	8,38%	9,36%
kapitalna ulaganja	29,84%	20,61%	17,92%
finansiranje	0,09%	0,10%	0,10%
tekuća rezerva	0,09%	0,10%	0,10%
	100,00%	100,00%	100,00%

U navedenoj analizi, treba imati u vidu značajan iznos namjenskih sredstava u projekcijama budžeta Općine koja se ne mogu raspoređivati na opće izdatke, tako da bi navedeni omjeri u strukturi izdataka bili značajno drugačiji kada bi se u analizi uzeo u obzir i navedeni parametar.

U tabelama programskog budžeta za DOB Općine Centar Sarajevo za period 2021.-2023. godine prikazane su ukupne procjene potrebnih sredstava prema utvrđenim programima uz iskazani procenat učešća pojedinih programa u ukupno planiranim sredstvima.

Pri analizi navedenog, opet treba uzeti u obzir da podaci za 2019. i 2020. godinu obuhvataju pored tekućih i prenijeta neutrošena sredstva, kao i da je raspored sredstava bitno određen njihovim izvorom, odnosno da li se radi o namjenskim ili općim sredstvima.

Cijeneći značaj strateškog usmjerenja kojeg predstavlja usvojena Strategija razvoja, važnost jasno definisanih, mjerljivih, dostižnih i realnih ciljeva posebno u kontekstu planiranja budžeta koji predstavlja osnovni instrument ostvarenja vizije i ciljeva Općine, u programskom dijelu Dokumenta okvirnog budžeta Općine Centar za 2021.-2023. godinu prikazana je i poveznica trenutno definisanih budžetskih programa sa prepoznatim razvojnim oblastima, sektorskim ciljevima, programima i mjerama u Strateškom planu / Akcionom planu implementacije Strategije razvoja za period 2018.-2021. godine.

U skladu sa navedenim, u DOB-u je iskazana veza programskog dijela budžeta sa mjerama za koje je u Strateškom planu / Akcionom planu za period 2020.-2022. godine iskazana finansijska podrška.

S obzirom na to da su potrebna sredstva po programima za period 2021. – 2023. godine bazirana na općim trenutnim procjenama, nisu prikazani pojedinačni projekti u okviru projekata, a koji će se u konačnim vrijednostima utvrditi prilikom izrade budžeta za konkretne godine, kada će biti prikazana urađena konačna klasifikacija programa i projekata te veza između konkretnih projekata budžeta i projekata.

Detaljna razrada sredstava prema analitikim budžetskim stavkama evidentirana je u bazi podataka Službe za finansije, privredu i lokalno-ekonomski razvoj i služit će kao osnova za pripremu Nacrta Budžeta za 2021. godinu i kao izvor informacija o projiciranim budžetskim vrijednostima za okvirne sporazume u navedenom vremenskom periodu.

Općina u narednom periodu nije planirala kreditna zaduživanja tako da se u DOB-u ne prikazuju niti se mogu dati procjene javnog duga i njegove implikacije na budžete narednih godina.

Eventualna kreditna zaduženja bit će, u skladu sa propisima, definirana godišnjim odlukama o izvršenju budžeta.

Određeni broj strateških projekata koje su kandidovale službe, kao što je već konstatovano, zahtjevaju značajna finansijska sredstva koja nije moguće podržati planiranim tekućim općim prihodima.

U skladu sa navedenim, a imajući u vidu značaj ovih projekata i s ciljem usmjeravanja budućih potencijalnih sredstava na realizaciju projekata koji su strateško opredjeljenje Općine (rasporeda budžetskog suficita, osiguranja vanjskih izvora finansiranja), navedeni projekti koji nisu uvršteni u tabele prioriteta DOB-a prikazani su u slijedećem pregledu kako bi se u Dokumentu okvirnog budžeta definirali potencijalni prioriteti za naredne godine i planirali kao strateški projekti u budućim strateškim planovima, a čije će planiranje u konkretnim budžetskim dokumentima zavisiti od osiguranja izvora finansiranja:

Šifra strateški plan	Šifra program budžet	Program/projekt/ aktivnost	Izvor finansiranja	2021.	2022.	2023.
				procjena potrebnih sredstava	procjena potrebnih sredstava	procjena potrebnih sredstava
A.1.1.1.3.	KP6	Izrada Plana regeneracije urbanog jezgra opštine Centar	Budžet Općine Centar	60.000	30.000	30.000
A.1.1.1.4.	KP6	Implementacija projekata iz Plana regeneracije urbanog jezgra opštine Centar	Budžet Općine Centar		200.000	200.000
			drugi izvori finansiranja	3.000.000	3.000.000	
A.1.1.4.	KP9	Izrada i održavanje programa stimulisanja greenfield i brownfield lokacija	Budžet Općine Centar	100.000		
A.1.1.4.4.	KP6	Priprema projekta i Izgradnja Aqua parka u obuhvatu RP Zetra	Budžet Općine Centar			
			Privatni kapital, Domaći/inostrani	50.000.000	30.000.000	
A.1.1.4.5.	KP6	Priprema projekta i Izgradnja hotela sa pet zvjeznica u obuhvatu RP Zetra	Budžet Općine Centar			
			Privatni kapital, Domaći/inostrani	15.000.000		
A.1.1.4.6.	KP6	Priprema projekta i Izgradnja podzemne garaže u obuhvatu RP Zetra	Budžet Općine Centar			
			Privatni kapital, Domaći/inostrani	5.000.000		
A.1.1.4.7.	KP6	Priprema projekta, modernizacija i rekonstrukcija Stadiona Asim Ferhatović Hase (obuhvat RP Zetra)	Budžet Općine Centar			
			Privatni kapital, Domaći/inostrani,	70.000.000	80.000.000	

šifra strateški plan	šifra program budžet	Program/projekt/ aktivnost	Izvor finansiranja	2021.	2022.	2023.
				procjena potrebnih sredstava	procjena potrebnih sredstava	procjena potrebnih sredstava
A.1.1.4.8.	KP6	Priprema projekta i dogradnja sprata (u okviru RP Zetra) - Fakultet za sport	Budžet Općine Centar,			
			drugi izvori finansiranja	400.000		
A.1.1.4.9.	KP6	Priprema projekta i Izgradnja sportsko-rekreativnog kompleksa za pratećim ugostiteljskim sadržajima u Nahorevu sa izgradnjom žičare (RP Zetra i UP Nahorevska brda)	Budžet Općine Centar	4.000.000	4.000.000	4.000.000
			Privatni kapital, Domaći/inostrani	10.000.000	20.000.000	
A.1.1.4.10.	KP6	Priprema projekta i Izgradnja poslovnog objekta i koncertne dvorane - kvadrant B Marijindvor	Budžet Općine Centar			
			Privatni kapital, Domaći/inostrani	40.000.000	20.000.000	
A.1.1.4.11.	KP6	Priprema projekta i izgradnja stambeno poslovnih objekata - desna obala Miljacke (Skenderija - Vrbanja) - kvadrant B Marijin dvor	Budžet Općine Centar			
			drugi izvori finansiranja	30.000.000	20.000.000	
A.1.1.4.12.	KP6	Priprema projekta i izgradnja Kompleks "ZELO" (Poslovni objekat)	Budžet Općine Centar			
			drugi izvori finansiranja	30.000.000	20.000.000	
A.1.1.4.13.	KP6	Priprema projekta i izgradnja podzemnog pješačkog prolaza sa pratećim poslovnim sadržajima - lokalitet Marijin dvor (javno-privatno partnerstvo)	Budžet Općine Centar	1.000.000		
			drugi izvori finansiranja	10.000.000	10.000.000	
A.1.1.4.14.	KP6	Priprema projekta i izgradnja podzemne garaže Franca Lehara - izmjena RP Marijin dvor kvadrant A (javno-privatno partnerstvo)	Budžet Općine Centar,	500.000		
			Privatni kapital, Domaći/inostrani	2.000.000		
A.1.1.4.15.	KP6	Priprema projekta i Izgradnja Tornja	Budžet Općine Centar,			

šifra strateški plan	šifra program budžet	Program/projekt/ aktivnost	Izvor finansiranja	2021.	2022.	2023.
				procjena potrebnih sredstava	procjena potrebnih sredstava	procjena potrebnih sredstava
		Holiday (kvadrant A Marijin dvor)	Privatni kapital, Domaći/inostrani	30.000.000	20.000.000	
A.1.1.4.16.	KP6	Priprema projekta i izgradnja poslovnog objekta - UNITIC (kvadrant A Marijin dvor)	Privatni kapital, Domaći/inostrani	30.000.000	20.000.000	
A.1.1.4.19.	KP6	Priprema projekta i izgradnja podzemne garaže i Trga kulture/Pozorište mladih	Budžet Općine Centar			
			Privatni kapital, Domaći/inostrani	10.000.000		
A.1.1.4.20.	KP7	Priprema projekta i aktivnosti za izgradnju kružni tok Šip	Budžet Općine Centar,			
			Program javnih investicija Kantona Sarajevo i Federacije BiH	600.000		
A.1.1.4.21.	KP6	Stvaranje planskih preduvjeta i izgradnja ugostiteljsko, sportsko-rekreativnog kompleksa Vranjače sa žičarom (izrada UP Vranjače i prodaja zemljišta)	Budžet Općine Centar			
			Privatni kapital, Domaći/inostrani	12.000.000	12.000.000	
	KP8	Rekonstrukcija Merhemića trga - II faza	Budžet Općine Centar/ drugi izvori finansiranja	300.000		
A.1.1.4.23.	KP5	Rješavanje imovinskih odnosa i nabavka zemljišta za podzemnu garažu - G2 Ciglane	Budžet Općine Centar	1.500.000		
			Privatni kapital, Domaći/inostrani			
A.1.1.4.24.		Priprema projekta i prilagođavanje tunela Ciglane (desni tunel) za javnu garažu / otkup privatnih garaža	Budžet Općine Centar/ drugi izvori finansiranja	500.000		
A.1.1.4.25.		Priprema i uspostavljanje parkirališne zone u široj zoni urbanog jezgra / za stanare	Budžet Općine Centar/ drugi izvori finansiranja	250.000 Dajanli Ibrahim-bega	250.000	250.000
A.1.1.4.26.	KP6	Priprema projekta i izgradnja poslovnog objekta lokacija GP Vranica	Budžet Općine Centar,			
			Privatni kapital, Domaći/inostrani	10.000.000		

šifra strateški plan	šifra program budžet	Program/projekt/ aktivnost	Izvor finansiranja	2021.	2022.	2023.
				procjena potrebnih sredstava	procjena potrebnih sredstava	procjena potrebnih sredstava
		Nabavka / izgradnja objekta Pionirska dolina	Budžet Općine Centar/ drugi izvori finansiranja	200.000	200.000	200.000
A.1.1.4.27.	KP6	Praćenje realizacije planiranih projekata prema UP Skenderija (garaža/tržni centar, hotel, Izložbeni paviljon, bazen, garaža, Akademija scenskih umjetnosti, džamija)	Budžet Općine Centar,			
			Privatni kapital, Domaći/inostrani	40.000.000	40.000.000	
A.1.1.4.28.	KP6	praćenje realizacije planiranih projekata na Lokalityet Šehića bašta - stambeno naselje	Budžet Općine Centar,			
			Privatni kapital, Domaći/inostrani	3.000.000	3.000.000	
A.1.1.4.29.	KP6	Priprema elaborata o uvođenju kanalizacione mreže od Nahoreva - uređenje Koševskog potoka i provođenje otpadnih voda do glavnog gradskog kolektora (most Skenderija) i izgradnja kanalizacione mreže	Budžet Općine Centar,	100.000		
			drugi izvori finansiranja	5.000.000	5.000.000	5.000.000
A.1.1.4.30.		Objekt Zelenika - prodaja objekta (priprema međunarodnog tendera)	Budžet Općine Centar,	30.000		
A.1.1.4.		Izgradnja stambenog objekta zan socijalne stanove na Grdonju	Budžet Općine	250.000	250.000	
A.1.1.4.		Izgradnja stambeno-poslovnog objekta sa društvenim sadržajem na lokalitetu Šip	Budžet Općine	500.000	500.000	
A.1.1.4.		Izgradnja objekta sa društvenim sadržajem na širem području Vrtova sunca	Budžet Općine	200.000	200.000	

šifra strateški plan	šifra program budžet	Program/projekt/ aktivnost	Izvor finansiranja	2021.	2022.	2023.
				procjena potrebnih sredstava	procjena potrebnih sredstava	procjena potrebnih sredstava
A.1.1.5.1.	KP9	Izrada Studije o oblastima za koje postoji interes Općine Centar za finansiranje projekata modelom JPP-a na području opštine Centar i potencijalnim projektima koji će se ponuditi investitorima	Budžet Općine Centar	50.000		
A.1.1.4.	KP11	Izgradnja umjetničkog paviljona	Budžet Općine Centar/ drugi izvori finansiranja	1.000.000		
A.1.1.5.3.	KP9	Javni pozivi investitorima / model JPP	Budžet Općine Centar	50.000		
A.5.2.1.1.	KP9	Projekti sufinansirani iz EU fondova i drugih domaćih i međunarodnih fondova	Fondovi EU i drugih domaćih i međunarodnih organizacija i institucija	200.000	200.000	200.000
	KP8	Izgradnja vodenica	Budžet Općine Centar	20.000		
B.3.7.1.9.	TP4	Implementacija Akcionog plana BiH za rješavanje problema Roma - izgradnja stambenog objekta	Budžet Općine Centar/ drugi izvori finansiranja	200.000	200.000	
B.5.2.1.1.	KP3	Projekt zgradnje sportske sale za Srednju Zubotehničku školu i Medicinski fakultet	Budžet Općine Centar/ drugi izvori finansiranja	330.000	330.000	330.000
C.2.6.2.	KP7	Izgradnja fontana	Budžet Općine Centar/ drugi izvori finansiranja	100.000	100.000	100.000
C.2.13.	KP8	Izgradnja podzemnih garaža / Hastahana	Budžet Općine Centar/ drugi izvori finansiranja	700.000	700.000	700.000
	KP11	Sanacija i iluminacija fasade zgrade Općine	Budžet Općine Centar/ Budžet KS	300.000	200.000	

** procjena potrebnih sredstava koja je potrebno planirati iz potencijalnog budžetskog suficita, rasporeda neutrošenih sredstava nakon okončanja postojećih projekata ili iz vanjskih izvora finansiranja u konačnim budžetskim dokumentima.

Programske tabele pregleda prioriteta budžetske potrošnje sa projekcijama za period 2021.-2022. godine:

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2018.-2021. (procjene za period 2021.-2023.)			
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 1: Zastupanje Općine i zaštita imovine Općine pred sudovima i drugim organima (tekući program 1)	26.785	303.500	90.000	90.000	90.000	-	-	-	-
% učešća u ukupnim sredstvima	0,08%	0,47%	0,27%	0,30%	0,31%	*** administrativna podrška			

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2018.-2021. (procjene za period 2021.-2023.)			
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 2: Opsluživanje rada Općinskog vijeća, parlamentarnih grupa i realizacija izbora (tekući program 2)	836.804	899.000	862.000	1.040.000	862.000	-	-	-	-
% učešća u ukupnim sredstvima	2,35%	1,40%	2,58%	3,49%	3,00%	*** administrativna podrška			

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2018.-2021. (procjene za period 2021.-2023.)			
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 3: <i>Pomoć boračkoj populaciji (tekući program 3)</i>	649.843	662.000	676.000	676.000	676.000	B. socijalni razvoj	3 Socijalna inkluzija	3.1 uključivanje socijalno osjetljivih osoba	3.1.2. Podrška boračkoj populaciji
						C. zaštita okoliša, urbani razvoj i komunalna infrastruktura	2 zaštita okoliša i izgradnja komunalne infrastrukture	2.9 zaštita prirodnog i kulturno-historijskog naslijeđa	2.9.3. Podrška projektima očuvanja uspomene na ratni period 92-95 - uređenje memorijalnih centara, spomenika i muzeja
% učešća u ukupnim sredstvima	1,83%	1,03%	2,02%	2,27%	2,35%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2018.-2021. (procjene za period 2021.-2023.)			
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 4: <i>Pružanje pomoći za socijalno najugroženije kategorije građana, porodilje i mjere natalitetne politike (tekući program 4)</i>	935.426	899.000	982.000	982.000	1.042.000	B Socijalni razvoj	2 Unapređenje zdravlja stanovništva	2.1. Povećanje dostupnosti zdravstvene zaštite za sve stanovnike	2.1.4. Poboljšanje zdravstvene brige za teško bolesnu populaciju
									2.1.5. Obezbjedenje zdravstvene zaštite za lica u stanju socijalne potrebe
								2.5. Podrška natalitetu	2.5.1. Finansijska podrška porodiljama
									2.5.2. Sufinansiranje vantičlesne oplodnje
3.1. Uključivanje socijalno osjetljivih osoba	3.1.1. Učešće u obezbjeđenju boljih uslova života socijalno ugroženih, starih i iznemoglih, invalida, civilnih žrtava rata, povratnika								
% učešća u ukupnim sredstvima	2,63%	1,40%	2,93%	3,29%	3,62%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2018.-2021. (procjene za period 2021.-2023.)			
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 5: Podrška zdravstvenim ustanovama (tekući program 5)	217.320	82.000	80.000	80.000	80.000	B socijalni razvoj	2 Unapređenje zdravlja stanovništva	2.1. Povećanje dostupnosti zdravstvene zaštite za sve stanovnike	2.1.1. Učešće u obezbjeđenju boljih uslova rada zdravstvenih ustanova i istraživačkih institucija
% učešća u ukupnim sredstvima	0,61%	0,13%	0,24%	0,27%	0,28%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2018.-2021. (procjene za period 2021.-2023.)			
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 6: Podrška obrazovanju kroz poboljšanje uslova rada i funkcionisanje obrazovnih ustanova (tekući program 6)	1.072.294	961.000	901.000	901.000	901.000	B socijalni razvoj	1 Obrazovanje Razvoj ljudskih potencijala	1.1. Razvoj fizičke infrastrukture u obrazovnim institucijama	1.1.1. Podrška izgradnji, uređenju i opremanju prostora u predškolskim i školskim ustanovama 1.1.3. Finansiranje i sufinansiranje troškova prevoza učenika osnovnih škola

								1.2. Razvoj nastavnih i vannastavnih aktivnosti u obrazovnim institucijama	1.2.1. Podrška takmičenjima osnovnih škola u znanju
									1.2.2. Podrška edukativnim programima za učenike osnovnih škola
									1.2.3. Podizanje ekološke svijesti kod djece u osnovnim školama
									1.2.4. Pružanje materijalne pomoći roditeljima kroz nabavku ruksaka i školskog pribora za učenike prvog razreda
									1.2.5. Stipendiranje nadarenih učenika srednjih škola i studenata
									1.2.6. Opremanje biblioteka
								3.2.4. Implementacija programa prevencije maloljetničke delikvencije i suzbijanja socio-patoloških pojava	
3.3.4. Implementacija programa prevencije maloljetničke delikvencije i suzbijanja socio-patoloških pojava									

									Program rješavanja problema Roma u oblastima zapošljavanja, stambenog zbrinjavanja i zdravstvene zaštite	3.7.1. Implementacija Akcionog plana BiH za rješavanje problema Roma
% učešća u ukupnim sredstvima	3,01%	1,50%	2,69%	3,02%	3,13%					

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2018.-2021. (procjene za period 2021.-2023.)			
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 7: Provođenje javnog interesa u oblasti sporta (tekući program 7)	534.919	507.000	477.000	477.000	527.000	B socijalni razvoj	4 Unapređenje socijalnog položaja mladih	4.3. Razvoj svijesti mladih o značaju kreativnog slobodnog vremena i pružanje podrške mladima u organizaciji kulturnih i sportskih aktivnosti i događaja	4.3.4. Poboljšanje uslova za rad sa djecom i mladim osobama sa invaliditetom

							5	Razvoj sporta	5.2.	Širenje školskog sporta kao integralnog dijela odgojno obrazovnog procesa	5.2.2.	Podrška sportskim programima u predškolskim i školskim ustanovama
									5.3.	Obezbjedenje održivosti finansiranja sportskih aktivnosti i sportskih objekata	5.3.1.	Finansijska podrška iz budžeta sportskim udruženjima i ustanovama
									5.4.	Razvoj i održivost JU Centar za sport i rekreaciju	5.4.1.	Finansijska podrška aktivnostima JU Centar za sport i rekreaciju
% učešća u ukupnim sredstvima		1,50%	0,79%	1,43%	1,60%	1,83%						

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2018.-2021. (procjene za period 2021.-2023.)			
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 8: Razvoj kulture na području općine Centar (tekući program 8)	782.017	543.000	548.000	548.000	548.000	B socijalni razvoj	3 Socijalna inkluzija	3.1. Uključivanje socijalno osjetljivih osoba	3.1.1. Učešće u obezbjeđenju boljih uslova života socijalno ugroženih, starih i iznemoglih, invalida, civilnih žrtava rata, povratnika

							Kultura Razvoj kulturnih sadržaja i programa na području Općine	6.2. Unapređenje kulturnog proizvoda	6.2.1.	Podrška unapređenju kulturnih manifestacija i rada institucija	
									6.2.2.	Afirmisanje umjetničkih ostvarenja i podrška autorima- umjetnicima (izdavaštvo, likovna umjetnost, arhitekti i sl).	
									6.2.3.	Podrška projektima unapređenja kulturne infrastrukture	
								6.3.	Razvoj i održivost JU Centar za kulturu	6.3.1.	Finansijska podrška aktivnostima JU Centar za kulturu
								6.4.	Unapređenje saradnje sa vjerskim zajednicama	6.4.1.	Podrška vjerskim zajednicama i institucijama
% učešća u ukupnim sredstvima		2,20%	0,85%	1,64%	1,84%	1,90%					

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2018.-2021. (procjene za period 2021.-2023.)			
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 9: Uspostavljanje partnerstva i pomoć za razvoj organizacija civilnog društva (tekući program 9)	831.650	498.000	497.000	497.000	497.000	B socijalni razvoj	3 Socijalna inkluzija	3.2. Razvoj socijalnih usluga	3.2.1. Unapređenj kvaliteta pružanja usluga socijalne zaštite
								3.5. Unapređenje uslova aktivnog življenja za osobe treće životne dobi	3.5.2. Podrška rekreativnim aktivnostima za starije osobe u cilju poboljšanja zdravlja i održavanja vitalnosti
							8 Razvoj saradnje sa nevladinim sektorom	8.1. Uspostavljanje partnerstva sa nevladinim sektorom u oblastima socijalnih pitanja, zdravstva, obrazovanja, kulture, zaštite životne sredine,	8.1.1. Izgradnja partnerstva sa nevladinim organizacijama i finansiranje projekata koji su u funkciji realizacije strateških ciljeva općine Centar

								ekologije, razvoja lokalne zajednice, promocije demokratskih principa, jednakosti i zaštite ljudskih prava i prava manjina	Zajedničko apliciranje sa nevladinim organizacijama prema fondovima EU i međunarodnih organizacija
% učešća u ukupnim sredstvima	2,34%	0,78%	1,49%	1,67%	1,73%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2018.-2021. (procjene za period 2021.-2023.)			
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 10: Kontinuirana briga o mladim (tekući program 10)	272.567	154.500	277.000	277.000	277.000	B socijalni razvoj	3 Socijalna inkluzija	3.8. Održavanje stambenog fonda	3.8.1. Rješavanje stambenih potreba građana
							4 Unapređenje socijalnog položaja mladih	4.1 Jačanje institucionalnog okvira za učestvovanje mladih u životu lokalne zajednice pružanjem jednakih prilika za sve	4.1.1. Povećati dostupnost informacija o pravima, obavezama i prilikama za mlade
									4.1.3. Povećanje nivoa informatičke pismenosti mladih

										4.1.5. Uspostavljanje mehanizama za podsticanje, organizovanje i vrednovanje volonterskog rada mladih 4.1.8. Razvoj i održivost Centra kulture i mladih
									4.2. Razvoj podsticajnog okruženja za samozapošljavanje mladih 4.2.1. Podrška formalnom obrazovanju mladih 4.2.2. Podrška programima neformalnog obrazovanja mladih	
									4.3. Razvoj svijesti mladih o značaju kreativnog slobodnog vremena i pružanje podrške mladim u organizaciji kulturnih i sportskih događaja i aktivnosti 4.3.1. Osnaživanje uloge mladih u kreiranju kulturnih sadržaja	
% učešća u ukupnim sredstvima		0,77%	0,24%	0,83%	0,93%	0,96%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2018.-2021. (procjene za period 2021.-2023.)			
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 11: <i>Osiguranje alternativnog smještaja licima koja nisu u mogućnosti ostvariti povratak u prijeratna mjesta stanovanja (tekući program 11)</i>	4.200	5.000	5.000	5.000	5.000	B socijalni razvoj	3 Socijalna inkluzija	3.3. Razvoj institucionalnih i vanistitucionalnih oblika socijalne zaštite	3.3.3. Pomoć za privremeni smještaj socijalno ugroženih porodica sa prebivalištem na području općine Centar
% učešća u ukupnim sredstvima	0,01%	0,01%	0,01%	0,02%	0,02%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2018.-2021. (procjene za period 2021.-2023.)			
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 12: <i>Rješavanje stambenih potreba građana putem održavanja stambenog fonda (tekući program 12)</i>	200.066	657.620	175.020	175.020	175.020	B socijalni razvoj	3 Socijalna inkluzija	3.8. Održavanje stambenog fonda	3.8.1. Rješavanja stambenih potreba građana
						C zaštita okoliša, urbani razvoj i komunalna infrastruktura	2 Zaštita okoliša i izgradnja komunalne infrastrukture	2.2. Unapređenje energetske efikasnosti na području općine Centar	2.2.1. Planiranje povećanja energetske efikasnosti na području općine Centar

										2.13 Razvoj i unaprijeđenje saobraćajne Infrastrukture	2.13.1. Održavanje mreže postojećih, izgradnja novih saobraćajnica i uređenje prateće saobraćajne infrastrukture (imenovanje i numeracija ulica i objekata,)
% učešća u ukupnim sredstvima	0,56%	1,03%	0,52%	0,59%	0,61%						

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2018.-2021. (procjene za period 2021.-2023.)					
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera		
Program br. 13: Inspeksijski nadzor, rušenje i uklanjanje bespravno izgrađenih objekata (tekući program 13)	39.066	180.000	60.000	60.000	60.000	C zaštita okoliša, urbani razvoj i komuna lna infrastru ktura	1 Pokrivenost planskom dokumentacij om cijelog područja Općine i rješavanje imovinsko - pravnih odnosa	1.4. Spriječavanje bespravne izgradnje	1.4.1. Suzbijanje bespravne izgradnje na području opštine Centar		
% učešća u ukupnim sredstvima	0,11%	0,28%	0,18%	0,20%	0,21%						

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2018.-2021. (procjene za period 2020.-2022.)			
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 14: Održavanje ulica u zimskom periodu (tekući program 14)	686.809	1.053.191	850.000	850.000	850.000	C zaštita okoliša, urbani razvoj i komunalna infrastruktura	2 zaštita okoliša i izgradnja komunalne infrastrukture	2.13 Razvoj i unaprijeđenje saobraćajne Infrastrukture	2.13.1. Održavanje mreže postojećih, izgradnja novih saobraćajnica i uređenje prateće saobraćajne infrastrukture
% učešća u ukupnim sredstvima	1,93%	1,64%	2,54%	2,85%	2,95%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2018.-2021. (procjene za period 2021.-2023.)			
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 15: Program zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća na području općine Centar Sarajevo (tekući program 15)	1.471.414	7.535.943	1.790.500	1.745.500	1.710.500	B socijalni razvoj	7 Unapređenje bezbjednosti na području opštine Centar	7.1. Obezbjedenje javnog reda i mira	7.1.1. Podrška edukaciji o sistemu javne bezbjednosti, prevenciji i načinima na koje građani mogu doprinijeti poboljšanju stanja
								7.2. Program zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća	7.2.1. Podrška radu struktura civilne zaštite
									7.2.2. Jačanje službi za zaštitu i spašavanje i poticanje preventivnih mjera zaštite i spašavanja

						C	zaštita okoliša, urbani razvoj i komunalna infrastruktura	2	zaštita okoliša i izgradnja komunalne infrastrukture	2.5.	Korištenje, zaštita i upravljanje zemljištem	2.5.1.	Sanacija klizišta na području općine Centar
										2.7.	Upravljanje, zaštita i korištenje šumskih ekosistema	2.7.2.	Podrška programima izgradnje šumskih protupožarnih puteva, uređenja planinarskih staza i odmorišta
						*** administrativna podrška							
% učešća u ukupnim sredstvima		4,13%	11,76%	5,35%	5,85%	5,95%							

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2018.-2021. (procjene za period 2021.-2023.)							
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera				
Program br. 16: Uređenje i održavanje manjih lokalnih komunalnih objekata (tekući program 16)	76.910	95.500	73.500	53.500	53.500	C	zaštita okoliša, urbani razvoj i komunalna infrastruktura	2	zaštita okoliša i izgradnja komunalne infrastrukture	2.3.	Poboljšanje vodosnabdijevanja, upravljanja otpadnim vodama i oborinskim vodama i uređenje vodotokova	2.3.1.	Rekonstrukcija, sanacija i izgradnja vodovodne i kanalizacione mreže na području općine Centar u skladu sa projektom "Čista Miljacka"
% učešća u ukupnim sredstvima		0,22%	0,15%	0,22%	0,18%	0,19%							

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2018.-2021. (procjene za period 2021.-2023.)			
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 17: Razvoj e-uprave i upravljanje IT sistemima (tekući program 17)	134.017	334.000	274.000	274.000	274.000	*** administrativna podrška			
						*** razvoj e-uprave i informacionih sistema Općine			
% učešća u ukupnim sredstvima	0,38%	0,52%	0,82%	0,92%	0,95%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2018.-2021. (procjene za period 2021.-2023.)			
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 18: Menadžment ljudskih potencijala - povećanje efikasnosti rada uposlenika (tekući program 18)	36.078	116.448	115.000	115.000	115.000	-	-	-	-
% učešća u ukupnim sredstvima	0,10%	0,18%	0,34%	0,39%	0,40%	*** administrativna podrška			

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2018.-2021. (procjene za period 2021.-2023.)			
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 19: Podrška radu lokalne samouprave (tekući program 19)	13.107	16.500	15.000	15.000	15.000	B . socijalni razvoj	9 . Razvoj lokalne i mjesne samouprave	9.1. Implementacija Zakona o lokalnoj samoupravi FBiH	9.1.2. Finansiranje projekata u mjesnim zajednicama
% učešća u ukupnim sredstvima	0,04%	0,03%	0,04%	0,05%	0,05%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2018.-2021. (procjene za period 2021.-2023.)			
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br.20: Administrativna podrška (tekući program 20)	11.577.442	12.180.061	12.060.580	12.174.880	12.005.580	-	-	-	-
% učešća u ukupnim sredstvima	32,53%	19,01%	36,04%	40,81%	41,73%	*** administrativna podrška			

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2018.-2021. (procjene za period 2021.-2023.)			
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 21: Očuvanje uspomene na šehide i poginule borce (kapitalni program 1)	10.056	405.000	10.000	10.000	10.000	C zaštita okoliša, urbani razvoj i komunalna infrastruktura	2 zaštita okoliša i izgradnja komunalne infrastrukture	2.9. Zaštita prirodnog i kulturno-historijskog naslijeđa	2.9.3. Podrška projektima očuvanja uspomene na ratni period 92-.95.- uređenje memorijalnih centara, spomenika i muzeja
% učešća u ukupnim sredstvima	0,03%	0,63%	0,03%	0,03%	0,03%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2018.-2021. (procjene za period 2021.-2023.)			
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 22: Pomoć održivom povratku (kapitalni program 2)	125.500	20.000	20.000	20.000	20.000	B socijalni razvoj	3 Socijalna inkluzija	3.1. Uključivanje socijalno osjetljivih osoba	3.1.1. Učešće u obezbjeđenju boljih uslova života socijalno ugroženih, starih i iznemoglih, invalida, civilnih žrtava rata, povratnika
% učešća u ukupnim sredstvima	0,35%	0,03%	0,06%	0,07%	0,07%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2018.-2021. (procjene za period 2021.-2023.)			
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 23: <i>Obnova i uređenje obrazovnih institucija (kapitalni program 3)</i>	2.401.608	5.265.000	1.200.000	400.000	0	B socijalni razvoj	1 Razvoj ljudskih potencijala	1.1. Razvoj fizičke infrastrukture u obrazovnim institucijama	1.1.1. Podrška izgradnji, uređenju i opremanju prostora u predškolskim i školskim ustanovama
								1.2. Razvoj nastavnih i vannastavnih aktivnosti u obrazovnim institucijama	1.2.3. Podizanje ekološke svijesti kod djece u osnovnim školama
% učešća u ukupnim sredstvima	6,75%	8,22%	3,59%	1,34%	0,00%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2018.-2021. (procjene za period 2021.-2023.)			
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 24: <i>Obnova i uređenje sportskih, kulturnih i vjerskih objekata (kapitalni program 4)</i>	395.491	2.000.000	1.040.000	540.000	40.000	B socijalni razvoj	5 Razvoj sporta	5.4. Razvoj i održivost JU Centar za sport i rekreaciju i javnih sportskih objekata	5.4.2. Modernizacija i rekonstrukcija stadiona Asim Ferhatović Hase
							6 Kultura Razvoj kulturnih sadržaja i programa na području Općine	6.4. Unapređenje saradnje sa vjerskim zajednicama	6.4.1. Podrška vjerskim zajednicama i institucijama
% učešća u ukupnim sredstvima	1,11%	3,12%	3,11%	1,81%	0,14%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2018.-2021. (procjene za period 2021.-2023.)			
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 25: Upravljanje i raspolaganje gradskim zemljištem (kapitalni program 5)	2.122.470	979.815	1.305.000	1.105.000	1.105.000	C zaštita okoliša, urbani razvoj i komunalna infrastruktura	1 Pokrivenost planskom dokumentacijom cijelog područja Općine i rješavanje imovinsko-pravnih odnosa	1.3. Upravljanje zemljištem u cilju pripreme realizacije kapitalnih projekata	1.3.1. Nabavka i uređenje zemljišta u svrhu privođenja krajnjoj namjeni
% učešća u ukupnim sredstvima	5,96%	1,53%	3,90%	3,70%	3,84%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2018.-2021. (procjene za period 2021.-2023.)			
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 26: Plansko uređenje prostora općine Centar (kapitalni program 6)	254.971	1.022.000	230.000	220.000	220.000	B socijalni razvoj	6 Razvoj kulturnih sadržaja i programa na području općine	2. Unapređenje kulturnog proizvoda	6.2.2. Afirmisanje umjetničkih ostvarenja i podrška autorima
						C zaštita okoliša, urbani razvoj i komunalna infrastruktura	1 Pokrivenost planskom dokumentacijom cijelog područja Općine	1.1. Izrada prostorno-planske dokumentacije (RP i UP) i prateće projektne dokumentacije	1.1.1. Izrada i dopuna regulacionih planova i urbanističkih projekata 1.1.2. Izrada projektne i druge potrebne dokumentacije za kapitalne projekte
% učešća u ukupnim sredstvima	0,72%	1,59%	0,69%	0,74%	0,76%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2018.-2021. (procjene za period 2021.-2023.)			
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 27: Zaštita i uređenje okoline (kapitalni program 7)	2.116.030	4.590.662	1.200.000	595.000	580.000	B . socijaln i razvoj	5 . razvoj sporta	5.1. Povećanje broja građana koji se redovno bave rekreativnim ili takmičarskim sportskim aktivnostima	5.1.2. Ulaganje u sportsku infrastrukturu ravnomjerno u svim mjesnim zajednicama
						C zaštita okoliša, urbani razvoj i komunalna infrastruktura	2 zaštita okoliša i izgradnja komunalne infrastrukture	2.2. Unapređenja energetske efikasnosti na području općine Centar	2.2.1. Planiranje povećanja energetske efikasnosti na području općine Centar
								2.6. Zaštita i uređenje okoline	2.6.1. Podrška izgradnji i uređenju javnih i privatnih površina na području općine Centar
								2.12 Biodiverzitet i komunalna zoohigijena	2.12.5. Podrška zoo vrtu Pionirska dolina
% učešća u ukupnim sredstvima									
	5,94%	7,16%	3,59%	1,99%	2,02%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2018.-2021. (procjene za period 2021.-2023.)					
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera		
Program br. 28: Izgradnja i investiciono-tehničko održavanje komunalne infrastrukture na području općine Centar (kapitalni program 8)	4.664.246	16.294.242	5.305.000	4.437.000	4.456.000	C	zaštita okoliša, urbani razvoj i komunalna infrastruktura	2	zaštita okoliša i izgradnja komunalne infrastrukture	2.2. Unapređenja energetske efikasnosti na području općine Centar	2.2.2. Unapređenje energetske infrastrukture
										2.3. Poboljšanje vodosnabdijevanja, upravljanja otpadnim vodama i oborinskim vodama i uređenje vodotokova	2.3.1. Rekonstrukcija, sanacija i izgradnja vodovodne i kanalizacione mreže na području općine Centar u skladu sa projektom "Čista Miljacka"
										2.5. Korištenje, zaštita i upravljanje zemljištem	2.5.1. Sanacija klizišta na području općine Centar
										2.8. Unapređenje stanja upravljanja otpadom na području općine Centar / prema Planu upravljanja otpadom	2.8.1. Unapređenje sistema za prikupljanje i odvoz otpada
											2.8.2. Unapređenje saradnje aktera u oblasti upravljanja otpadom
										2.12. Biodiverzitet i komunalna zoohigijena	2.12.1. Zbrinjavanje i zaštita napuštenih životinja

									2.13 Razvoj i unaprijeđenje saobraćajne Infrastrukture	2.13.1. Održavanje mreže postojećih, izgradnja novih saobraćajnica i uređenje prateće saobraćajne infrastrukture
										2.13.3. Razvoj sistema pješačkih staza, šetnica, stepeništa i trgova
% učešća u ukupnim sredstvima	13,10%	25,43%	15,85%	14,87%	15,49%					

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2018.-2021. (procjene za period 2021.-2023.)			
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 29: Program privrednog razvoja (kapitalni program 9)	772.916	1.436.680	736.000	424.700	456.000	A Lokalni ekonomski razvoj	1 Privlačenje investicija	1.1. Unapređenje poslovnog ambijenta	1.1.2. Jačanje povoljnog finansijskog ambijenta za male i srednje preduzetnike i obrte
									1.1.4. Stimulisanje greenfield i brownfield investicija
									1.1.5. Podrška sufinansiranju projekata putem Javno-privatnog partnerstva/ JPP

								1.3.	Unapređenje kvaliteta ponude radne snage	1.3.1.	Unapređenje kvaliteta ponude radne snage prema zahtjevima tržišta / u okviru formalnog i neformalnog obrazovanja
										1.3.2.	Stimulisanje inovacija i istraživanja
								1.4.	Privlačenje direktnih domaćih i stranih investicija	1.4.1.	Promocija potencijalnih brownfield i greenfield investicija
								1.5.	Postinvesticiona podrška	1.5.1.	Stimulisanje reinvestiranja
								1.6.	Razvoj sektora MSP i obrta baziranih na znanju, inovacijama i kvalitetu ponude roba i usluga	1.6.1.	Podrška standardizaciji roba i usluga prema EU standardima
						4	Ruralni razvoj	4.1.	Povećanje tržišno orijentisane poljoprivredne proizvodnje	4.1.1.	Organizacija edukativnih programa za farmere
										4.1.3.	Finansijski podsticaji za programe povećanja poljoprivredne proizvodnje

								4.1.4. Podrška zasnivanju novih voćnjaka i proširenju i obnovi starih voćnjaka
								4.1.5. Podrška povećanju povrtlarske proizvodnje
								4.1.6. Program podrške stočarskoj proizvodnji
								4.1.7. Program podrške preradi voća, povrća, mlijeka u seoskim domaćinstvima
							4.3. Razvoj ruralnog i planinskog turizma	4.3.1. Razvoj turističke ponude ruralnog i planinskog područja općine
						5 · Privlačenje sredstava iz EU fondova, USAID-a, UNDP-a, i drugih međunarodnih i domaćih fondova u cilju sufinansiranja projekata Općine	5.2. Baza projektnih prijedloga koji imaju potencijal za privlačenje sredstava iz eu i drugih fondova	5.2.1. Priprema projekata koji imaju potencijal za privlačenje sredstava iz eu i drugih fondova
% učešća u ukupnim sredstvima	2,17%	2,24%	2,20%	1,42%	1,59%			

BUĐŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2018.-2021. (procjene za period 2021.-2023.)			
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 31: Nabavka stalnih sredstava (kapitalni program 11)	2.332.918	4.263.337	1.577.400	1.012.400	1.087.400	B socijalni razvoj	4 Unapređenje socijalnog položaja mladih	4.2. Razvoj podsticajnog okruženja za zapozapošljavanje mladih	4.2.2. Podrška programima neformalnog obrazovanja mladih
							7 Unapređenje bezbjednosti na području opštine Centar	7.2. Program zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća -	7.2.1. Podrška radu struktura civilne zaštite
						*** administrativna podrška			
						*** razvoj IT sistema i upravljanje informacionim sistemom Općine			
% učešća u ukupnim sredstvima	6,55%	6,65%	4,71%	3,39%	3,78%				

Planirana tekuća rezerva	0	120.000	30.000	30.000	30.000
		0,19%	0,09%	0,10%	0,10%

OPĆINSKI NAČELNIK

Prof. dr. Nedžad Ajnadžić

Broj: 04-11-3491/20
Datum: 19.06.2020.